1119?

LEIDYKLOS DOVANA
Perduota Liet.
Bibliogr. Tarnybos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (820) SPALIO — OCTOBER 14 • 1965 metai • 15 centų • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Vilnius ir išeivija

K. BARONAS

Šiemet sueina lygiai 45-ri metai, kai lenkai iškilmingai pasirašė Suvalkų sutartį ir spalio 9 d. ją sulaužė, atnaujindami karo veiksmus prieš Lietuvą ir okupuodami trečdalį jos žemių su sostine Vilnium. Tai liūdna sukaktis, kurios daugelis nenori prisiminti. Patariama jos net neminėti ne tik spaudos puslapiuose, bet taip pat atsisakyti nuo rengimo Vilniaus Dienos ir bet-kokių minėjimų. Nurodomas ir argumentas: nors šiandien Vilnius yra tik "tarybinės" Lietuvos sienose, tačiau de facto ir de jure jis yra Lietuvos sostinė. Esą išspręstas opus lenkų klausimas (sic!), o lietuvybė klesti stipriau už prieškarinius laikus. Tokiu būdu, naujai atsikūrusiai Lietuvai nebus jokio vargo pilnai įsikurti visose etnografinėse žemėse. Taigi, Vilnius Lietuvai bus padėtas kaip keptas karvelis.

Deja, šios idėjos šalininkai užmiršta, kad išeivijos lenkai turi stiprų užnugarį JAV, Anglijoj, Prancūzijoj, kad jie prie savo sienų sprendimo eina realiu keliu. Pvz. lenkai gali eiti su vokiečiais prie įvairių sandėrių — atiduoti dalį naujai atgautų žemių vakaruose už Lietuvos ir Latvijos teritorijas. Užmirštama ir dabartinė lenkų įtaka JAV politikoje (pvz. gubernatorių, kongreso narių, ministerių postai), jų plačiai skelbiama propagandinė medžiaga apie Vilniaus ir ukrainiečių Lvivo lenkiškumą. Tik mes viso to nematome, įteikdami įvairiems rozmarekams iš lietuviškų rankų diplomus gegužės 3 d. šventėje už jų kalbas ir svajones apie Rzeczpospolitos sienas nuo jūros iki jūros. Išsėdim jų minėjimuose iki pat pabaigos, kaip oficialūs atstovai, neišeiname demonstratyviai iš salės, kai scenoje kalbėtojai šaukia — Vilnius lenkiškas miestas!

Tiesa, teko išgirsti balsų, kad kova už Vilnių, tai grynai Vilniaus krašto lietuvių reikalas, kad tik jie turi kelti balsą prieš lenkų užmačias... Ar nekeista? Atrodo, kad Vilniaus krašto lietuviai jau nėra tos pačios tautos vaikai, o tik jos šaka, panašiai kaip latviai, jotvingiai ar prūsai. Tad ko daugiau lenkams reikia? Ar tai ne įrodymas, kad mes pasitenkinam tik lenkų siūloma iškaba "Litwa kowienska" Lietuvos valstybei, atsisakydami savo žemių, savo tautos ir vis labiau spausdamiesi į vakarus?!

Ne! Vilniaus klausimas — tai visos Lietuvos, visos mūsų tautos gyvybinis reikalas. Jis turi būti nešiojamas šalia tėvo ir motinos vardo ne tik vieną spalio 9 dieną, bet per visą gyvenimą, kiekviename krašte, kur lietuvis negyventų. Negana to! Jeigu gerbiame atminimą savų tėvų, jeigu esame pasiryžę stoti į dvikovą už jų garbę ar įžeidimus, tad tą patį įsipareigojimą turime ir mūsų Vilniui.

Faktas yra, kad atvykę lenkai į 25-rių metų Lietuvos pavergimo minėjimą Vilniuje (Lenkija neatsiuntė oficialių vyriausybės narių, o tik eilinius komunistų partijos narius iš Balstogės) vengė minėti Vilniaus vardą. Faktas yra, kad tame klausime jie pučia į vieną dūdą su Lenkijos išeiviais, gal net finansiškai paremdami jų leidžiamą literatūrą, gal net nematomai globodami rengiamas Vilniaus Dienas.

O mes... Mes vis dar tūpčiojam vietoje, rinkdami komisijas ant popieriaus rytinių sienų nagrinėjimui, kartais net bijodami savo minėjimuose ištarti Vilniaus vardą, kad tik neužgautume pakviesto lenkų atstovo.

Sugyventi geruoju su kaimynu lenku sutinkame. Tačiau jis taip pat turi žinoti, kad į kompromisus su juo neisime, nes Vilnius yra Lietuvos gyvenimo širdis, be kurios tautai ar valstybei gyvenimas yra neįmanomas.

Galutinai to klausimo išeivijoj, žinoma, neišspręsime, tačiau pasirodžius laisvės aušrai, mes turime būti tam pasiruošę. Tad darbai turi būti pradėti mūsų visų veiksnių einant tik realiu keliu. O pirmas toks žingsnis — PLB valdybai skelbti kiekvienais metais "Vilniaus mėnesį", kurio metu viskas stovėtų Vilniaus ženkle: minėjimai, koncertai, straipsniai spaudoje ir kt. Pravartu taip pat būtų lapkričio 13 d. demonstracijoj Niujorke pabrėžti Lietuvos etnografinių sienų klausimą su mūsų sostine Vilnium.

Išalkę balandžiai prie išniekintos Vilniaus katedros, kurioje įrengta paveikslų galerija ir rengiami teatriniai koncertai. Sovietai tuos paukščius vadina "taikos" balandžiais, o pavergtam lietuviui jie primena laisvės ilgesį...

Mūsų jėgos... Lietuvai tėvynei!

Pirmasis Kanados lietuvių kongresas • Žymūs svečiai • Diskusijos • Dailės paroda • Sceniniai pasirodymai • Gausios dalyviais pramogos • Kongreso leidinys

Ilgąjį Padėkos savaitgalį Kanados lietuvių jaunimas pirmą kartą surengė savo kongresą — Jaunimo Dienas. Tiesa, Čikagoje buvo jau surengtas lietuvių jaunimo kongresas prieš keletą metų, bet tai buvo jungtinis abiejų kraštų kongresas, kuriame kanadiečiai lietuviai negausiai dalyvavo. Šiame kongrese, kuris įvyko Toronte spalio 8—10 d., dalyvavo daugumos Kanados apylinkių jaunimas, be to, matėsi nemažai atstovų ir iš JAV.

Pirmosios kongreso kregždės Toronte pasirodė penktadienio vakare. Jos buvo tokios gausios, kad nedidelė Šv. Jono Kr. par. salė vos galėjo sutalpinti. Rengėjai, matyt, nesitikėjo tokios gausos, ir todėl nepasirūpino didesne sale. Penktadienio vakaras buvo skirtas vien susipažinimui, todėl buvo pasitenkinta vien šokiais. Juose jau buvo matyti jaunimo, atvykusio iš tolimų vietovių.

Atidarymas

Jei penktadienio vakaras pasižymėjo dalyvių gausumu, tai šeštadienio rytas — negausumu. Daugelis jaunimo, matyti, ilsėjosi, o Toronto senimas — vieni dirbo savo darbovietėse, kiti išvyko į vasarvietes. Devintą valandą, kai pagal programą reikėjo pradėti kongresą, salė buvo apytuštė. Už gero pusvalandžio dalyvių skaičius pagausėjo, tačiau toli gražu neužpildė gražiai paruoštos salės, kurioje ir kėdės buvo specialiai surikiuotos, o virš scenos bylojo šūkis: "Mūsų jėgos, mūsų žinios, laisvai Lietuvai Tėvynei!" Tenka apgailestauti, kad ir Toronto lietuvių jaunimas, ir senimas permažai teikė dėmesio pradinei kongreso iškilmei. Buvo ir tokių Toronto jaunuolių, kurie visą dieną prasėdėjo prie televizijos, į kultūrinius parengimus nėjo ir pasirodė tiktai šokiuose.

Kongresą atidarė rengėjų komiteto pirm. stud. A. Šileika, pabrėždamas, jog kongresą stengėsi rengti pats jaunimas, siekdamas atgaivinti lietuviškumą tarp dviejų kultūrų besirungiančio jaunimo. Visiems sustojus, iškilmingai įžygiavo 9 vėliavos — Kanados, Lietuvos, ateitininkų, skautų. Jas lydėjusios garbės sargybos išsirikiavo scenoje sudarydamos iškilmingą įspūdį. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Staškevičius. Rimties momentas buvo dar pabrėžtas Lietuvos himnu, prie kurio nuotaikos derindamasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vykdomasis vicepirmininkas visos valdybos vardu paskelbė Jaunimo Metus. Šis kongresas yra jų įžanga.

Kongresą sveikino ir atitinkamą žodį tarė: gen. Lietuvos konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, Kanados Liet. Bendruomenės krašto valdybos pirm. dr. P. Lukoševičius, JAV Liet. Bendruomenės centro valdybos pirm. J. Jasaitis, Pasaulio Liet. Jaunimo Metų Komiteto pirm. A. Zaparackas ir KLB Toronto apylinkės pirm. Aug. Kuolas.

Sveikinimus raštu atsiuntė: vysk. V. Brizgys iš Romos, Lietuvos atstovas JAV J. Kajeckas iš Vašingtono, Amerikos Liet. Tarybos pirm. L. Šimutis, Ateitininkų Federacijos vadas dr. J. Girnius, skautų vadai — L. Korzonas, O. Zailskienė, Br. Juodelis, Aglinskas, A. Kubiliūtė, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, KLB Edmontono ir Sault Ste. Marie apylinkės ir kt. Sveikinimus perskaitė stud. G. Rinkūnaitė.

Kongreso žodį jaunimui išeivijoj ir pavergtoj Lietuvoj perskaitė stud. A. Bušinskaitė. Tame žodyje - pasisakyme buvo pabrėžta ištikimybė lietuvių tautai, išreikštas sveikinimas pavergtajam ir laisvajam jaunimui.

Prezidiumą sudarė torontiškiai studentai: S. Masionis, G. Rinkūnaitė ir A. Bušinskaitė Jie pirmininkavo pasikeisdami. Visos kalbos buvo rekorduojamos.

Dailės paroda

išnešus vėliavas, visi dalyviai buvo pakviesti į Prisikėlimo parapijos muzikos studiją, kur buvo įrengta jaunųjų dailininkų paroda. Atidarymo žodį tarė Kanados Kultūros Fondo sekretorė iš Montrealio dr. I. Gražytė. Ji pabrėžė jaunųjų pastangas bei jų kūrybos pobūdį, besiremiantį dabartimi. Esą jaunieji negyvena praeitimi, nes jos nepažinojo, žvelgė į ateitį, nes jos nebijojo, remiasi dabartimi, nes ja gyvena.

Po atidarymo kongreso dalyviai galėjo apžiūrėti gražiai išdėstytus tapybos darbus, iš kurių spindėjo brestantys talentai: R. Astrauskas iš Toronto, R. Juknevičius — T. R. Paulionis iš St. Catharines, Vl. Malkauskas — T. J. Grabošius — T. D. Aneliūnaitė iš Montrealio, R. Piešina — M, S. Jaškus — T, A. Vekterytė — T. J. Stonkus iš Delhi, K. Gužas iš Hamiltono, K. Vilčinskas iš Otavos, R. Renkauskaitė — T, St. Dilkus — T, R. Barteškaitė — M, G. Vazalinskas — M., J. Batūraitė — T. Tai buvo daugiausia mūsų studijuojančio jaunimo sukurti darbai. Vieni šios parodos dalyvių studijuoja dailę, kiti — įvairius mokslus. Vienų darbai stipresni, kitų — silpnesni, bet visumoje sudarė gana gerą ir viltį žadinantį įspūdį. (Atskirą jos įvertinimą tikimės galėsią duoti atskirai. Red.) Parodą organizavo komisija: R. Juknevičius, A. Malkauskas, Stp. Kairys ir Ald. Kairytė.

Svari paskaita

Romas Vaštokas, šiais metais pradėjęs profesoriauti Peterboro, Ont., universitete, skaitė pagrindinę kongreso paskaitą "Kūrybiškas kultūros keitimas". Joje autorius akademiniu požiūriu nagrinėjo lietuviškosios kultūros perteikimą jaunajai kartai, augančiai svetimame krašte. Pasak jo, svetimame krašte auganti karta gali perimti lietuvišką kultūrą ne mechaniškai, bet kūrybišku keliu, t. y. pritaikydama ją gyvenamos aplinkos formoms. Kartu jis siūlė konkretų žygį tautinei kultūrai ugdyti, būtent, sutelkti atitinkamą personalą įsteigti lietuvių jaunimo centrą visai Kanadai ir iš jo spinduliuoti į visas kolonijas. (R. Vaštoko ištisą paskaitą manome galėsią pateikti vėliau. Red.).

Simpoziumas

Paskaitoje iškeltos mintys turėjo būti diskutuojamos simpozijumo dalyvių, kurių buvo 8. Jie buvo parinkti iš Toronto, Montrealio ir Hamiltono. Iš anksto, matyt, nebuvo "susigrojęs", todėl ir diskusijos nėjo sklandžiai. Paskaitos mintys beveik nepateko į diskusijas. Moderatorius R. Stirbys bandė vykdyti šioki tokį planą, bet dalyviai nesidavė jam palenkiami — jie kėlė daugiausia praktinės veiklos klausimus. Vieni nusiskundė, kad vyresnieji, statydami jaunimo centrus, nesitaria su jaunimu, kiti— kad vyresnieji neperteikia kultūros, nes jos patys neturi, išskyrus "kopūstinę" kultūrą; treti—kad esamos jaunimo organizacijos skaldo jaunimą; ketvirti siūlė ieškoti kelių su okupuotos Lietuvos jaunimu, penkti apgailestavo jaunimo girtuokliavimą. Vienas jų iškėlė siūlymą — kreiptis į Toronto Lietuvių Namų šėrininkus, kad parduotų turimus namus ir nupirktų kitus, tinkamus jaunimo centrui. Isisiūbavus diskusijoms buvo iškeltas sumanymas tuoj pat sudaryti komitetą jaunimo centrui organizuoti. A. Rinkūnas, vyr. kartos atstovas dalyvavęs simpoziume, pareiškė, kad jaunųjų iškelta mintis svarstytina Kanados Liet. Bendruomenės tarybos suvažiavime. Kadangi naujoj taryboj trečdalį sudaro jaunimas, jam esą teks sudaryti jaunimo sekciją būsimoje valdyboje ir tenai spręsti jaunimo veiklos praktinius reikalus. Pagaliau buvo konstatuota, kad jaunimas turi entuziazmo, bet jam reikia rasti tinkamą vagą. Simpozijumo dalyviai buvo: A. Rinkūnas, L. Švėgždaitė, G. Beresnevičius, R. Petrauskas, G. Breichmanas, D. Zubaitė, A. Makauskas, G. Janušonis. Publika, kuri buvo negausi, diskusijas įdėmiai sekė, bet į jas neįsijungė, išskyrus Ž. Šlekytę.

Talentų popietė

Šeštadienio popietės nuotaika visiškai pasikeitė — užtelėjo entuziazmu. Iš ryto viena rengėjų komiteto narė, priėjusi prie šių eilučių rašėjo, tarė: "Esu nusiminusi. Rašysiu viešą skundą spaudai, kad mūsų pastangų neparėmė visuomenė." Praėjus porai valandų po to nusiskundimo, visuomenė, lyg išgirdusi ta skunda, užpildė erdvią Prisikėlimo salę. Teko pristatyti papildomų kėdžių, ir vistiek gerokas būrys žiūrovu turėjo stovėti. Salėje galėjo būti 700-800 žiūrovų iš įvairių Kanados vietovių. Pirmiausia jie išvydo "Barzdą" — vieno veiksmo farsą, specialiai rašytojo A. Landsbergio sukurtą šiam kongresui. Režisavo Romas Vaštokas, vaidino 10 torontiškių studentų. Vaidinimas buvo modernistinis, bet nesudėtingas ir ne-

(Nukelta į 6 psl.)

Savaitės įvykiai

PREZIDENTUI L. B. JOHNSONUI LAIVYNO LIGONINĖJE VAŠINGTONE PADARYTA TULŽIES OPERACIJA IR IŠIMTAS INKSTE SUSIFORMAVĘS AKMUO. Operaciją, kuri užtruko virš dviejų valandų, atliko du žymūs amerikiečių chirurgai. Pagal specialų susitarimą, kai ligonis prezidentas buvo užmigdytas operacijai, krašto valdymą trims valandoms perėmė viceprezidentas Herbert Humphrey. Gydytojų nuomone, operaciją tenka laikyti puikiai pavykusia, nors užtruks keletą savaičių, kol prez. Johnsonas atgaus pirmykštį savo pajėgumą. Praėjus kelioms valandoms po operacijos, jis jau mėgino vaikščioti. Ligoninėje jis pasirašė eilę jo parašo laukusių dokumentų.

Indonezijos prezidentui Sukarno pavyko likviduoti sukilimą. Revoliucijai vadovavęs plk. Untung pasitraukė į Jogjakartą, centrinėje Javoje, kur jis, remiamas nedidelio skaičiaus karių ir komunistinio jaunimo, mėgina tęsti kovą, nors laimėjimui pasiekti jau nėra jokios vilties. Sukarno valdžiai paklususi kariuomenė pradėjo suiminėti komunistus, dalyvavusius sukilime. Suimtųjų skaičius siekia virš 1.000 asmenų. Kompartijos laikraštis "Jarian Rakjat" pirmomis sukilimo valandomis buvo pasisakęs už revoliuciją, o dabar kompartija teisinasi, kad, girdi, ji nieko bendro neturėjusi su sukilimu. Išdavikiška komunistų laikysena iššaukė jaunimo demonstracijas, kurių metu buvo sudeginta vyriausioji kompartijos būstinė. Krašte ypač jaučiamas pasipiktinimas dėl sukilimo pradžioje nužudytų šešių generolų tragiškos mirties. Pasigirsta vis daugiau balsų, reikalaujančių kompartijos vado D. N. Aidit galvos.

Vatikano santaryboje tęsiamos diskusijos pasaulinės taikos tema, kurias pradėjo popiežius Paulius VI Jungt. Tautose pasakytoje kalboje. Kaikurie santarybos dalyviai pasiakė prieš atominius ginklus. Jų tvirtinimu, jau vien tik turėjimas tokių masinio sunaikinimo ginklų esąs nemoralus. Kariams ir lakūnams turinti būti suteikta teisė atsisakyti tokių ginklų panaudojimo. Santarybos dalyviai rekomendavo aprangos reformas, kad vienuolių drabužiai būtų pritaikyti šiems laikams. Jie turėtų būti tvarkingi, paprasti ir kuklūs. Reformas įgyvendinti pavesta vienuolijų vadovybėms.

Amerikiečių kariuomenės daliniai P. Vietname rodo vis didesnį aktyvumą kovos lauke, ieškodami džiunglėse užsimaskavusių komunistų partizanų ir nepasitenkindami vien tik stambiųjų bazių apsauga jūros pakrantėse. Amerikiečių gen. W. Westmoreland yra gavęs oficialų sutikimą iš Vašingtono tunelių ir urvų išvalymui panaudoti ašarines dujas, kurios savo laiku buvo iššaukusios daug protesto balsų pasaulyje. Š. Vietnamo bombardavimuose naujų rūpesčių sudaro pašautų lėktuvų įgulų likimas. Hanoi vyriausybė paskelbė, jog ji tokius amerikiečių lakūnus teis kaip karo nusikaltėlius. P. Vietnamo premjeras Nguyen Cao Ky keturias dienas viešėjo Malezijoje, ieškodamas moralinės ir diplomatinės paspirties savo kraštui. Malezijos vyriausybė pažadė jo atsiųsti specialistų žemės ūkio produktingumui pakelti.

Sovietų erdvėlaivis "Luna 7", aprūpintas televizijos siųstuvu ir specialiais aparatais, mėgino nusileisti mėnulio paviršiuje. Tai jau trečias toks bandymas paskutiniųjų šešių mėnesių laikotarpyje. Ir šį kartą erdvėlaivis atsidaužė į mėnulį perdideliu greičiu, niekais paversdamas sovietų mokslininkų pastangas. Panašiems bandymams ruošiasi ir amerikiečiai, nes besirengiant astronautų kelionei į mėnulį būtina gauti daugiau žinių apie mėnulio paviršiaus sudėtį.

Castro laikosi savo pažado išleisti iš Kubos norinčius išvykti kubiečius. Tam tikslui buvo paskirtas Camarioca uostas netoli nuo Havanos. Į jį jau yra atplaukę daug laivų išeiviams išgabenti. Pirmieji išeiviai, pasiekę Amerikos krantus, pasakoja, kad visoje Kuboje viešpatauja džiugi "fiestos" nuotaika. Šis Castro žingsnis, atrodo, patvirtina ekonomistų spėliojimus, jog Kuba yra atsidūrusi ant ekonominio bankroto slenksčio. Opozicinio elemento išleidimas į JAV diktatoriui Castro palengvins išmaitinti likusias alkanas burnas ir, žinoma, sumažins prieš jį nukreiptos revoliucijos pavojų. Kaikurie stebėtojai bijo, kad Castro šią emigracijos bangą gali panaudoti naujiems suėmimams ir egzekucijoms, nes išryškės visas opozicinis elementas.

Londone pasibaigė derybos tarp ministerio pirmininko Wilsono ir Rodezijos premjero Ian Smith dėl šio krašto nepriklausomybės. Rodezijos 200.000 baltųjų visą valdžią nori paimti į savo rankas, nors gyventojų daugumą sudaro 4 mil. negrų. Britanija, bijodama nepalankios reakcijos kitose Britų Bendruomenės valstybėse, reikalauja, kad nepriklausomybės atveju valdžia būtų palaipsniui perduota gyventojų daugumai. Šis principų skirtumas ir yra didžiausia kliūtis ant Rodezijos kelio į nepriklausomybę. Premjeras I. Smith, baltųjų šovinistų spaudžiamas, gali mėginti nutraukti ryšius su Britanija ir savo paties iniciatyva Rodeziją paskelbti nepriklausoma valstybe.

Kanados užs. reikalų ministeris Paul Martin Winnipege ukrainiečiams pasakytoje kalboje pabrėžė, jog pastaruoju metu Sov. Sąjunga yra palengvinusi II D. karo laikotarpyje išdraskytu šeimų sujungimą. Į Kanadą dabar atvyksta dvigubai didesnis skaičius tokiu šeimu narių. P. Martin tiki, jog ateityje pavyks sujungti visas tokias šeimas.

KANADOS ŠVIETIMO REFORMA

Kanados švietimo sistemai pertvarkyti buvo sudaryta komisija, kuriai vadovavo Toronto un-to humanitarinio fakulteto dekanas prof. V. Bladen. Komisija savo darbą baigė ir paskelbė rekomendacijas, pavadintas "Bladen Report". Pranešime rekomenduojama didesnė valstybės parama universitetams. 1964-65 m. valstybinė parama siekė $355 mil. Per ateinančius 10 metų ji turėtų būti $1,7 bilijonų. Rekomenduojama įsteigti federacinę švietimo ministeriją, palengvinti naštą tėvams daliniu atleidimu nuo pajamų mokesčio. Visi pasiūlymai šiuo metu svarstomi. Spėjama, kad iki 1975 m. Kanados universitetuose bus 461.000 studentų.

Garsusis Niagaros krioklys sutraukia daug turistų iš viso pasaulio. Praėjusią savaitę Ontario premjeras Robarts ir Niujorko gubernatorius Rockefeller atidarė Niagaroje 520 pėdų augščio pastatą — bokštą. Iš jo bus galima stebėti krioklį. Bokšto viršuje įrengtas restoranas. Pastatas kainavo $12 mil., kuriuos sudėjo Ontario ir Niujorko vyriausybės; pavadintas tarptautiniu centru.

Automobilių kainos Kanadoje šiais metais nežymiai sumažintos. Po ilgų diskusijų ir kainų paskelbimo atidėliojimų kainos sumažintos $57—$113, priklausomai nuo automobilio modelio. Automobilių kainos Kanadoje, lyginant su kainomis JAV, yra dar žymiai augštesnės.

Liberalų vadas L. B. Pearson savo rinkiminiame vajuje paskelbė 10 punktų programą padėti ūkininkams. Kanados ūkininkų uždarbis turėtų būti sulygintas su pramonės darbininkais, kurių uždarbio vidurkis siekia $4200 per metus. Ūkių rajonuose iki šiol visą laiką vyravo konservatoriai.

Kvebeko provincijos pelkėse atrasti 5 lavonai ir šiuo metu ieškoma daugiau. Manoma, kad nužudytieji buvo organizuotų kriminalistų aukos. Dabar padėtis tiriama, keletas įtartinų kriminalistų jau suimta. Manoma, kad yra ir daugiau nužudytų, nes panašūs žudymai jau vyksta nuo 1959 m.

Abi didžiosios partijos — liberalai ir konservatoriai tikisi laimėti lapkričio 8 d. rinkimus. Nuo konfederacijos pradžios, per 98 metus, liberalai yra buvę valdžioje 53 metus, konservatoriai — 41 m. 1917-21 m. abiejų partijų koalicija valdė Kanadą. Paprastai ta partija laimi, už kurią balsuoja Kvebekas. Dar nė karto nėra partija laimėjusi, neturėdama Kvebeko atstovų daugumos. Kvebekas parlamente turi 65 atstovus.

Eskimai, kurių daugiausia yra Kanados šiaurėje, dažnai yra vaizduojami su tradicine jų susisiekimo priemone — rogutėmis, kurias traukia šunys. Bet kaip viskas pasaulyje modernėja, taip modernėja ir eskimai. Šiuo metu populiariausia susisiekimo priemonė eskimu tarpe yra japoniški motociklai Honda.

Toronto simfoninio orkestro dirigentas yra japonas Seiji Ozawa. Orkestras buvo išvykęs gastrolėm i Europą ir visur turėjo dideli pasisekimą. Daug kur kritikai Toronto orkestrą lygino su Niujorko filharmoniniu orkestru, kuris yra žinomas visame pasaulyje.

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius: k. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas

Metinė prenumerata $5, pusmetinė — $3. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Adreso pakeitimas — 25 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscription rates: $5 per year, $3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

Iš Vilniaus skleidžiama bedievybė

Ateizmas iš universiteto katedros

Nuo šių metų mokslo pradžios Vilniuje veikiantis vakarinis marksizmo - leninizmo universitetas pertvarkė savo mokymo programą. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas komunistų partijos istorijai, politinei ekonomijai, mokslinio komunizmo pagrindams ir ateizmui. Šiame universitete veikia trys fakultetai: bendrasis, marksistinės - leninės estetikos ir etikos ir propagandistų fakultetas su filosofijos, ekonomikos ir mokslinio ateizmo skyriais. Mokslas trunka trejus metus. Ateizmo skleidimas laikomas vienu iš svarbesniųjų šio universiteto uždavinių. Paskutiniu laiku ateizmo skleidimo reikalą primena ir akcentuoja Lietuvos komunistų jaunimo centro komiteto suvažiavimas, Lietuvos švietimo ministerija ir kitos komunistinės valdžios viršūnės. Pradedant naujuosius mokslo metus švietimo ministerio pavaduotojas J. Kavaliauskas savo kalboj pabrėžė, kad "turime daugiau rūpintis mokinių ateistinio auklėjimo tobulesniais būdais ir priemonėmis". (Tiesa, 1965. IX. 12 nr. 215 ir Tarybinis Mokytojas, 1965. IX. 1 nr. 70).

Dobrovolskio kalba

Šių metų rugsėjo 15—16 d. Vilniuje įvyko Lietuvos profesinių sąjungų IX suvažiavimas, kuriame Lietuvos profsąjungų tarybos pirmininkas P. Dobrovolskis pasakė kalbą apie profsąjungų vaidmenį komunizmo statyboj. Savo kalboje jis pabrėžė ir ateizmo reikalą. "Ypatingą dėmesį, — sakė P. Dobrovolskis, — reikia skirti profsąjunginių organizacijų veiklai darbo žmonių ateistinio auklėjimo srityje. Įmonėse jau veikia įkurtos ateistinės tarybos, ateistinė propaganda nukreipiama žmonių materialistinei pasaulėžiūrai formuoti. Mes ir toliau privalome stiprinti šį darbą. Profsąjungoms reikia rūpintis naujų tarybinių tradicijų — vestuvių, vardynų, pilnametystės švenčių įdiegimu" (Tiesa, 1965. IX. 16 d. nr. 218).

Iškunigis S. Markonis

Vienoje Vilniaus bažnyčioje kunigas sakė pamokslą apie stebuklingus paveikslus Lietuvoje. Pamokslo klausėsi ir komunistė Bronė Petrikienė. Aišku, jai nepatiko kunigo aiškinimas. Moteriškė nutarė reaguoti. Ji kreipėsi į jaunimui skirto žurnalo "Jaunimo Gretos" redakciją, prašydama, kad paaiškintų skaitytojams apie stebuklingus paveikslus. Redakcija tam reikalui pakvietė ekskunigą S. Markonį, kuris "Jaunimo Gretose" išpylė straipsnį, kuriame neva remdamasis mokslu (o ištikrųjų tik senais, laisvamanių jau anksčiau pasakotais anekdotais, K.) ir savo gyvenimišku patyrimu stengėsi įrodyti, kad visus Lietuvoje stebuklingus paveikslus išgalvojo Bažnyčia ir kunigai. (Jaunimo Gretos 1965 m. nr. 9).

Puola arkiv. Jurgį Matulaitį

Rodos, šventumas ir šventieji komunistams turėtų nerūpėti. Bet kur ten. Išgirdę per radiją ir spaudoj pastebėję žinių, kad Romoj vedama byla arkivyskupą Jurgį Matulaitį pripažinti palaimintuoju ir šventuoju, komunistai ėmė jį pulti. Dienraštyje "Komjaunimo Tiesa" (1965. IX. 1 d. nr. 171) M. Mozūraitis papylė visą sriautą pamazgų, kaltindamas arkivyskupą J. Matulaitį, kad jis buvęs "liaudies priešas", įkvėpėjas ir organizatorius ginkluotos karinės intervencijos iš užsienio prieš tarybinę santvarką, kad kartu su nuncium Achilles Ratti Varšuvoje organizavęs lenkų karą prieš Sovietų Sąjungą, padėjęs lenkų generolui Želigovskiui užgrobti Vilnių, talkinęs Lietuvos buržuazinei vyriausybei paskandinti kraujuje tarybinę valdžią Lietuvoje, o būdamas gi Vatikano diplomatinėj tarnyboje, arkiv. J. Matulaitis atplėšęs nuo Lietuvos Vilniaus ir Klaipėdos kraštus.

Ta pačia proga puolami ir kiti du kandidatai į šventuosius: arkivyskupas Jonas Ciepliakas ir arkivyskupas Andriejus Šeptickis.

Pilietinės laidotuvės

Komunistai Lietuvoje atkakliai siekia nureliginti laidotuves. Kiekvienas mirties atvejis ir mirusiojo katalikiškas laidojimas yra realus ir labai ryškus priminimas antgamtinio gyvenimo buvimo. Tai ateistiniams komunistams labai nemaloni tiesa. Atmetę pomirtinio gyvenimo idėją, jie stengiasi atmesti ir panaikinti visas religines laidotuvių apeigas. "Lietuvių Laikraštyje" š. m. rugsėjo mėn. 8 d. numeryje Vilniaus valstybinio universiteto dėstytojas P. Pečiūra aiškina plačiosioms masėms apie laidotuves. Jis įrodinėja, kad katalikiškos apeigos esančios tik prietarai, kai mirštančiam uždegama šventinta žvakė. Esą tuo norima atbaidyti aplinkui jį zujantį velnią; kai mirusįjį pašarvojus prie karsto uždegamos žvakės, tai reiškia iš visų pusių padarytą užtvarą, kad velnias neprieitų prie mirusiojo. Skambinimas varpais esąs skirtas irgi šėtono galybei atbaidyti. Pagal P. Pečiūrą, religinės laidojimo ceremonijos neigiamai veikia gyvuosius, nes byloja jiems apie žmogaus žemiškojo gyvenimo menkumą, o mirusiojo artimuosius skandina dar didesnian sielvartan.

Taip "moksliškai" padėstęs apie laidojimą, P. Pečiūra šaukia: "Ar gi tokios turi būti pilietinės laidotuvės, kai mes atiduodam paskutinę pagarbą žmogui - kūrėjui? Pilietinėse laidotuvėse reikalinga iškilminga muzika ir gėlės, o kapinėse — šilti atsisveikinimo žodžiai, kurie primintų mirusiojo veiklą, žmogaus gyvenimo grožį ir didybę, paguostų prislėgtus gimines ir artimuosius".

Kad pilietinės laidotuvės būtų atliekamos kiek galint gražiau, esą pakviesti poetai, kad parašytų gedulingus atsisveikinimo žodžius prie kapo, o kompozitoriai ir muzikai, kad sukurtų tam momentui tinkamą muziką. Architektams užsakyta paruošti gražių nebrangių ir, žinoma, be jokio religinio ženklo, antkapių projektų. Numatyta greitu laiku visuose rajonuose atidaryti laidojimo biurus, kurie darys viską, kad išnaikintų religines ir suformuotu pilietines komunistines laidotuvių tradicijas. (Lietuvių Laikraštis 1965. IX. 8 d. nr. 107) **r. k.**

NAUDOKITĖS PATARNAVIMAIS TŲ, KURIE SKELBIASI "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

Nauji keliai ir surūgę kritikai

Mūsų specialus korespondentas Niujorke

Baigėsi dvidešimtpenkmetinės sukakties minėjimai, prasidėjo Pasaulio lietuvių Jaunimo Metai. Įspūdingiau, atrodo, ir negalėtų būti užbaigta įpareigojanti sukaktis, kaip atsigręžimu į ateitį — į jaunimą. Tarp mūsų kalbant, ne vien niujorkiečiai, bet ir kitos šio žemyno kolonijos turėtų pavydėti kanadiečiams, kurie pirmieji jaunimo kongresu paženklino prasidėjusius metus. Sveikinant kanadiečius ir linkint jiems nepaleisti iniciatyvos iš rankų ir toliau, reikia pasakyti, kad ir Niujorko jaunimas nesnaudžia ir savaip stengiasi atžymėti prasidėjusius metus.

Grupė entuziastų su inž. A. Sabaliu priekyje, talkinant nepavargstančio jaunųjų globėjo kun. V. Dabušio, šauniai pasidarbavo, kad Niujorko visuomenei spalio 10 būtų savo kūriniais pristatytas jaunas kompozitorius Darius Lapinskas, pasiekęs gražių kūrybinių laimėjimų ir pripažinimo Vokietijoje.

Visos jėgos žygiui

Šiuo metu visos niujorkiečių jėgos yra sutelktos lapkričio 13-sios žygiui į JT. Daug kas viliasi, jog tai bus viena veiksmingiausių manifestacijų šiemetinei Lietuvos laisvės kovos sukakčiai atžymėti ir drauge stambus jaunimo metų programos indėlis. Pasiruošiamieji darbai vyksta pilna sparta. Žyginiukų sekretoriatas, kurį veda simpatinga niujorkietė Irena Sandanavičiūtė, jau nebesuspėja atsakyti į visus telefono skambučius ir plaukiančius laiškus. Čia dirba išsijuosę ir patys pagrindiniai žygio vadovai — A. Budreckis, A. Kezys, V. Mažeika, J. Miklovas ir A. Sniečkus. Atskirose vietovėse jiems talkina apie 40 komitetų, neskaitant talkininkų pačiame Niujorke. Stebint pasiruošimus iš arti, jaunieji iniciatoriai negali skųstis vyresniųjų teikiama parama. Užtenka tik paminėti, jog žyginiukus visu savo svoriu remia įtakingasis ir veiklus prel. J. Balkūnas. Beje, žyginiukų sekretoriatas yra prisiglaudęs tose pačiose patalpose, kuriose nuolat dirba LLK ir VLIKo žmonės.

Taigi ir Niujorke pasaulio lietuvių Jaunimo Metai vyksta pulsuojančio gyvenimo ženkle. Pridėkime — ir kartu solidarumo ženkle, nes į sceną išeina naujos jėgos, o vyresnieji užkulisiuose nemiega. Jeigu žygis į JT lapkričio 13 ir nesudrebintų žemės, tai jo iniciatorių pasirengimo darbai bus sutikę tiek daug naujos ir vertingos kūrybinės lietuviškos energijos, kad jau dabar galima sakyti, kad ji paliks žymius pėdsakus jaunimo metais pažymėtame mūsų visuomeniniame atsinaujinime.

Verkšlentojai ir kritikai

Tokio atsinaujinimo reikalas mūsuose šiuo metu gyvai jaučiamas. Daugeliui nusibodo nieko neveikiantys verkšlentojai ir surūgę kritikai, kurie nebemato nieko šviesaus mūsų gyvenime, peikia ir nuvertina viską, kas bebūtų čia daroma. Jų įkandin vaiduokliškai seka vis garsiau prasikišantys balsai, kurie jau net siūlo radikaliai pakreipti išeivijos veidą. Žodžiais tai reiškia "atsigręžti veidu į Lietuvą", bet tikrovėje?... Nejaugi iki šiol buvome nuo jos visiškai nusigręžę? Nejaugi Lietuva nebuvo laisvojo lietuvio mintyse, žodžiuose ir veiksmuose?

Jau vien dėlto buvo labai naudingi šiemet surengti 25-mečio minėjimai, kurie parodė, jog kažkas labai įtartinomis intencijomis mėgina nuvertinti laisvųjų lietuvių indėlį laisvės kovai ir nori paveikti jų principinį kryptingumą. Sąmoningai ar nesąmoningai — kitas klausimas.

Plačiu mastu visame laisvojo pasaulio plote vienų lietuvių ar drauge su pabaltiečiais pravesti minėjimai ir demonstracijos sukakčiai paminėti nebuvo koks sustingimas atgyventoje praeityje, bet tvirtas teisingos pozicijos pabrėžimas mūsų nebaigtame ginče su Sov. Sąjunga. Ne protestų reiškėjai vadintini verkšlentojais, bet tie, kurie pavargo protestuodami ir jieško pigaus pasiteisinimo. Kas nuoširdžiai jieško naujų ir veiksmingesnių kelių, nenuvertina to, kas jau išbandyta ir pasiekta.

Sovietai pyksta

Šiuo atveju daugiau turi nusverti paties priešo, bet ne "silpnadūšių" balsas. Tiek pozityvūs šiemetiniai laisvųjų lietuvių veiksmai, tiek didelį tautinį drausmingumą parodęs veiksmingas režiminių švenčių boikotavimas sukėlė karčių atgarsių "Pravdos", "Tiesos" ir "Laisvės" puslapiuose.

Iš daugelio nervingų pasisakymų naudingiausia prisiminti tai, ką pareiškė pagrindinis režimo propagandistas Vilniuje G. Zimanas (žr. "Tiesa" nr. 180). Minėdamas inkorporacijos sukaktį, beveik pusę straipsnio "Rugpiūčio 3-ji" jis paskyrė užsienio lietuviams. Ten jis sako:

"Visame pasaulyje jie triukšmavo, šmeižė, klabeno revanšistų ir imperialistų duris, ragino juos į karo žygį prieš Lietuvą... Jie paskelbė prakeikimą tiems iš lietuvių, kas mėgintų važiuoti į Lietuvą. Jeigu nepakako bauginimų, kad girdi, tave ten suims ir nuteis ir ištrems, kad tu, girdi, ten mirsi badu, kad tave sekios saugumas bei milicija ir tu nieko nepamatysi, tai jie dar pridėdavo, kad tas, kas važiuoja į Lietuvą šiemet, tas padeda komunistinei propagandai".

Propaganda nesuviliojo

Ir yra ko pykti, nes suvilioti nepavyko. Išskyrus nežymias išimtis, laisvieji lietuviai nepasidavė panaudojami režimo propagandai. Veltui Zimanas tvirtina, jog tokio užsimojimo nebuvo. Juk per jo rankas praėjo toje pačioje "Tiesoje" Lkp sekretoriaus A. Barkausko pareiškimas: "Mūsų respublikos darbo žmonių ištikimybę proletarinio internacionalizmo komunistinėms idėjoms ryškiai pademonstravo T. Lietuvos 25-jų metinių šventė" (nr. 198).

Ne pavergėjų šūkiams, bet Lietuvai ištikimybę pademonstravo laisvieji lietuviai, kiek dėl to nerūstautų Kremlius ir jo tarnai!

Todėl ne be pasitenkinimo užverčiame dar vieną išeivijos veiklos lapą ir atverčiame naują, kurį prirašys pasaulio lietuvių Jaunimo Metai. (v)

A † A

VERUTEI BUTKIENEI mirus,

josios vyrui, dukrelei, broliams ir giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

J. A. Trinkūnai ir šeima

Pranešimas iš Australijos

Kur slepiasi pagrindinis kurstytojas?

Skaitytojai be abejonės gerai prisimena, kai prieš kelis mėnesius Pakistano prezidentas lankėsi Pekinge ir jį sutinkant buvo ištiesti raudoni kilimai. Ant šių kilimų stovėdamas prezidentas sveikinosi su Raudonosios Kinijos vadovais. Nors oficialiai ir buvo skelbiama, kad prezidentas vykęs į Pekingą eilinio vizito, tačiau tikrumoje tada ir buvo sukombinuotas kruvinasis žaidimas, kuris vadinamas Indijos ir Pakistano karu, arba geriau—nepaskelbtu karu, kaip šiandien yra įprasta daryti bei praktikuoti.

Kai du pešasi...

Kašmiro klausimas yra nesantaikos židinys tarp Indijos ir Pakistano. Senas posakis moko: kur du pešasi, trečias naudojasi. Raud. Kinija Kašmiro klausimu domisi nemažiau, kaip Pakistanas. Kinija tik ir laukė momento, kad Pakistanas sueitų į konfliktą su Indija, kad galėtų Pakistano rėmimo priedangoje siekti savo tikslų. Kokie yra tie kiniečių tikslai? Pradžioje, palyginti, labai kuklūs — užimti Himalajų kalnyno papėdę, kurioje tebėra įsitvirtinę indiečiai ir atsidurti prieš vadinamą didžiąją Indijos lygumą, kuria, visuotinio karo atveju galėtų atsidaryti sau kelią Arabų jūros link — į Artimuosius Rytus. Šiuo metu kiniečiams svarbu persiristi per Himalajų kalnynus, kuris yra didelė gamtos kliūtis sunkiesiems ginklams.

Kinija naudojasi

Šitas kiniečių noras tuojau prasikišo, kai Pakistanas užpuolė Indiją. Kiniečiai sutelkė kariuomenę kaip tik tose Himalajų kalnyno vietose, kurios reikšmingos strateginiu atžvilgiu ir ultimatyviai pareikalavo indiečius iš įsitvirtinimų pasitraukti. Indiečiai nepasitraukė ir pasiliko akis į akį su įsikasusiais kiniečiais vos porą šimtų jardų vieni nuo kitų. 1962 m. kiniečiams pasisekė nuo Indijos atplėšti gerą gabalą teritorijos su strateginiais Himalajų kalnyno perėjimais. Šiuo metu jie tai bando padaryti kitose vietose. Indija šiuo metu yra nepalyginamai stipresnė, negu 1962 m., tačiau nėra tiek stipri kariškai, kad galėtų atsispirti Pakistanui ir Kinijai kartu. Kiniečiai savo tikslų sieks visomis priemonėmis ir nuo jų greitai neatsiakys. Žaidimas jiems palengvėja tuo atveju, kai Pakistanas atvirai kariauja, o kiniečiams telieka tik vesti tinkamą žaidimą šių kautynių šešėlyje.

Pavojus sovietams

Pakistanas nori sau palankiai išspręsti Kašmiro klausimą. Kinijos priedangoje Pakistanui yra lengviau kovoti su indiečiais ir kruvinų kovų pastangomis siekti Kašmiro prijungimo prie Pakistano arba bent jo atskyrimo nuo Indijos nepriklausomos valstybės formoje. Jungtinis Pakistano ir Kinijos žadimas, nors ir siekiant kiekvienam savų tikslų, yra pavojingas kitam milžinui — sovietams. Indijos susilpnėjimas yra lygus Kinijos stiprėjimui. Sovietai nenori, kad Kinijos drakonas gabalą po gabalo kramtytų Indijos teritoriją. Tai nėra joks sovietų mielaširdingumas Indijai, bet tiktai plikos realybės padiktuota sąlyga: juo kinietiškasis drakonas auga, juo labiau jis darosi nesukalbamas ir pavojingas patiems sovietams. Todėl nenuostabu, kad Indijos - Pakistano įtampos dienomis sovietų ir amerikiečių santykiai pasidarė glaudžiausi nuo Stalingrado laikų. Kiniečių įsigalėjimo pavojus stumia į artimus santykius sovietus ir

(Nukelta į 7 psl.)

AMERIKIEČIŲ ŽVALGYBOS KATASTROFA

Paruošė VYT. KASTYTIS

KUBOS INVAZIJOS PASLAPTYS

Silpnoji plano pusė

Prez. Kennedy suprato, kad silpnoji invazijos plano pusė buvo CIA garantuojamas sukilimas prieš Castro pačioje Kuboje. Žvalgybos vadai Dulles ir Bissel citavo radijo bangomis gautus slaptus pranešimus iš Kubos. Juose buvo reikalaujama ginklų, kalbama apie neįtikėtinai didelę pogrindžio veiklą, kuri, brigadai išsikėlus, turėjo tapti atviru sukilimu. Tokiais pranešimais nevisada gali pasitikėti, nes pogrindžio veikėjai, siekdami veiksmingesnės paramos, paprastai yra linkę gerokai padidinti ir savo narių skaičių, ir nuveiktus darbus, nepaisydami krašte viešpataujančios tikrosios nuotaikos.

Tuo metu "New York Herald Tribune" korespondentas Joseph Newman buvo paskelbęs seriją rašinių apie būklę Kuboje; jie nebuvo tokie optimistiški, kaip žvalgybos cituojami pranešimai. Prez. Kennedy juos skaitė ir norėjo gauti daugiau informacijų iš minėto korespondento. Tuo tikslu A. M. Schlesinger buvo pasiųstas į Niujorką. J. Newman nupiešė visiškai kitokį vaizdą — diktatorius Castro vis dar turėjo entuziastišką kubiečių, ypač jaunosios kartos, paramą ir pritarimą. Jį taipogi rėmė tie, kurių asmeninė gerovė buvo pakilusi pravestų socialinių reformų dėka. Vidurinioji Kubos piliečių klasė, tiesa, jau buvo nusivylusi Castro ir jo planais, bet netikslu būtų tikėtis jos pagalbos invazijai, kurią remia amerikiečiai. Šių žmonių širdyse dar tebebuvo gyvas diktatoriaus Batistos atminimas ir amerikiečių jam teiktoji parama. J. Newman patarė neužmiršti nemalonaus fakto, kad Kubos atžvilgiu JAV turinčios gerokai suteptas rankas.

Invazija įrodė, jog žurnalistas J. Newman buvo teisus, atmesdamas sukilimo mintį, o klydo CIA ir jos vadai, laukdami ir nesulaukdami prez. Kennedžiui pažadėto sukilimo. Tenka stebėtis, kad paprastas laikraštininkas buvo surinkęs tikslesnes žinias už žvalgybos specialiai paruoštus ir apmokytus žmones.

Išsikėlimas — pačių kubiečių reikalas

Komentatoriai daug puslapių yra skyrę JAV karinės paramos klausimui. Daug kas kaltino prez. Kennedį, kad invazijos nepasisekima nulėmė amerikietiškos pagalbos iš oro atšaukimas. Tai yra iš esmės klaidingas tvirtinimas, nes brigadai niekada nebuvo pažadėta JAV aviacijos parama. Prez. Kennedy invazijos planuotojams buvo pastatęs aiškią sąlygą — neįvelti į operacijas nė vieno amerikiečio. Viskas turėjo būti atlikta pačių kubiečių jėgomis. Su tokia sąlyga planuotojai sutiko, jai pritarė ir atitinkamai derino planus. Nė vienas jų nemėgino protestuoti.

Šis prez. Kennedžio reikalavimas turėjo rimtų priežasčių, kurias jis yra išdėstęs visiems suprantamais žodžiais: "Kiekvienam yra aišku, jog amerikiečių aviacijos panaudojimas mus įpareigotų tiesioginei invazijai. Jeigu mes duosime savo lėktuvus, tokiu atveju reikia pasiųsti dar ir karo laivyną, ir marinus, ir pėstininkus, nes juk mes patys šią operaciją galime atlikti geriau už kubiečius . . ." Tiesioginė JAV invazija būtų sukėlusi didžiulį triukšmą ne tik komunistų stovykloje, bet ir geriausiųjų JAV draugų tarpe. Prez. Kennedy pramatė, kad toks žingsnis visiškai sužlugdytų JAV prestižą P. Amerikos kraštuose, kur nedaug kas tuomet suprato nykštuko Castro grėsmę didžiajam Amerikos žemyno milžinui. Ji išryškėjo po poros metų, kai Castro draugas Nikita į Kubą mėgino įvežti sovietines raketas, kurios būtų pasiekusios visus pagrindinius taikinius JAV teritorijoje.

Prez. Kennedy atšaukė antrąjį Kubos aerodromų bombardavimą invazijos pradžioje. Jį turėjo įvykdyti ne amerikiečių, bet pačios kubiečių brigados aviacija. Atšaukimo priežastimi tenka laikyti valstybės departamento ir jo sekretoriaus D. Rusk spaudimą prezidentui. Pasaulyje kilęs triukšmas suplėšė į skutelius CIA paruoštą pasakaitę, kad Castro aerodromus bombarduoja jo paties lakūnai. Visiems buvo aišku — lėktuvus ir lakūnus parūpino amerikiečiai. Balandžio 12 d. prez. Kennedy buvo paskelbęs visam pasauliui: ". . . Pagrindiniai klausimai Kuboje neliečia JAV ir Kubos, nes jie yra pačių kubiečių reikalas . . ." Tolimesnis Castro aerodromų bombardavimas tokiu momentu, kada jau visi žinojo, kad jis atliekamas amerikiečių iniciatyva, būtų buvęs aiškus diplomatinis JAV pralaimėjimas.

Kaikurie kritikai tvirtina, jog bombardavimų atšaukimas nulėmė invazijos nepasisekimą. Tai yra labai drąsus tvirtinimas, nes juk niekas negali garantuoti, kad atšauktasis bombardavimas būtų sunaikinęs sprausminius Catsro T-33 lėktuvus, kurie tiek daug nuostolių padarė invazijos laivams. Naivu būtų tikėti, kad Castro, įspėtas pirmojo bombardavimo, tuos savo lėktuvus laikė neužmaskuotus ir nepaslėptus nuo brigados bombonešių.

Trinidadas ar Kiaulių įlanka?

Žymiai rimtesnis klausimas yra parinkimas vietovės išsikėlimui. Invazijos planuotojai pirmiausia išsikėlimui buvo numatę Trinidado miesto apylinkes, bet nutarė, kad tai būtų perdaug rizikingas žygis, nes Trinidade Castro laikė nemažą kariuomenės įgulą. Amerikiečių generalinis štabas tada pasiūlė Kiaulių įlanką, nors Pentagono vyriausieji karininkai visdėlto buvo linkę manyti, kad išsikėlimas prie Trinidado duotų geresnių rezultatų. Deja, nė vienas generalinio štabo vadų šiuo klausimu savo abejonių nepareiškė prez. Kennedžiui.

Iš priėtilčio Trinidade brigados vyrai būtų galėję pasitraukti į čia pat esančius Escambray kalnus ir tęsti partizaninę kovą. Iš Kiaulių įlankos toks pasitraukimas nebuvo įmanomas dėl perdidelio nuotolio. Zapatos pelkyno juosta turėjo palengvinti brigados išsikėlimą, nes, girdi, brigadai bus juokingai lengva užblokuoti kelius. Toks tvirtinimas yra teisingas, bet jis turi ir antrą medalio pusę — tuos pačius kelius taipogi lengvai galės užblokuoti ir Castro daliniai, kurių pagrindinis uždavinys būsų sulaikyti brigados prasiveržimą į krašto gilumą. Ši strateginė klaida iš anksto brigados išsikėlimą pasmerkė pralaimėjimui. Jeigu Castro lėktuvai ir nebūtų paskandinę tiekimo laivų, vargu ar brigada būtų įstengusi prasiveržti per Zapatos pelkynus tais trimis gerai saugomais keliais.

Prez. Kennedy iki pat paskutinės minutės pasitikėjo CIA garantija, kad pralaimėjimo atveju brigada galės pasitraukti į Escambray kalnus partizaniniam karui. Tai buvo aiškus CIA melas, nes tokio plano nebūtų galėjęs įgyvendinti net žymiai stambesnis dalinys. Visą išsikėlimą Centrinė Žvalgybos Agentūra — CIA grindė tik laimėjimo prielaida ir apie pralaimėjimą nenorėjo nieko nė girdėti.

Gen. Maxwell D. Taylor išvados

Ištirti Kubos invazijos katastrofos priežastims prez. Kennedy buvo įsakęs sudaryti specialią komisiją, kuriai vadovavo jo karinis patarėjas gen. Maxwell D. Taylor. Savo oficialiame pranešime pirmąja brigados pralaimėjimo priežastimi jis laiko šaudmenų stoką, bet taipogi pabrėžia, kad ir pakankami šaudmenų ištekliai dar nebūtų užtikrinę laimėjimo. Geriausiu atveju kautynės būtų užtrukusios ilgesnį laiką. Generolo nuomone, didžiausia planuotojų klaida — permažas išsikėlusių karių skaičius. Jeigu jų būtų buvę ne 1.500, bet 15.000, tada būtų buvę galima svajoti apie pergalę. Išsikėlimui panaudotas vyrų skaičius buvo perdidelis paslapčiai išlaikyti ir netikėtumams paruošti, bet permažas didesnės reikšmės rezultatams pasiekti.

Dėl slapto šios operacijos pobūdžio išsikėlimo planas nebuvo pakankamai išstudijuotas Pentagone, kur specialistai tikriausiai būtų pastebėję jo klaidas ir silpnąsias puses. Jį ruošė ir matė tik nedidelis karininkų skaičius, kuriems netaip jau gyvybiškai rūpėjo invazijos pasisekimas, nes už visą operaciją atsakingas buvo ne gynybos departamentas, bet žvalgyba — CIA. Centrinė žvalgybos Agentūra savo ruožtu buvo nepajėgi tokiam dideliam užmojui įgyvendinti. Jis gerokai prašoko jos jėgas. Taigi, visa drąsi avantiūra iš anksto buvo pasmerkta pralaimėjimui.

Drąsos trūkumas

Tokių faktų akivaizdoje prez. Kennedžiui lieka vienintelis kaltinimas — stoka drąsos iš anksto numarinti nelemtąjį prez. Eisenhowerio palikimą. Abejonių jis turėjo daug ir atrodo jautė, kad vietoj pergalės teks pasitenkinti JAV prestižui labai skaudžiu pralaimėjimu, bet sprendimo nepadarė — invazijos neatšaukė. Pagaliau nevykusį planą jis galėjo pakeisti pačių amerikiečių išsikėlimu, kuris tikriausiai būtų nuvertęs Castro nuo jo komunistinės diktatūros augštojo sosto. Nikitos Chruščiovo nuolaidos vėlesnio susikirtimo metu rodo, kad Sov. Sąjunga nėra linkusi įsivelti į pasaulinį karą dėl Castro barzdos. Tiesioginė amerikiečių invazija, be abejonės, būtų iššaukusi piktą reakciją visame pasaulyje, daug politikų būtų ašaroję, kad JAV žaidžia su ugnimi, tačiau tas savo ašaras jie būtų greit užmiršę, ir šiandien net Kinijos komunistai, tenka manyti, Amerikos nevadintų popieriniu tigru. Pabaiga.

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai; spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

SILVER BELL FURNITURE CO.

Baldų dirbtuvė ir parduotuvė

Sav. V. ir J Baliūnai,

861 COLLEGE ST. TEL. 536-4767

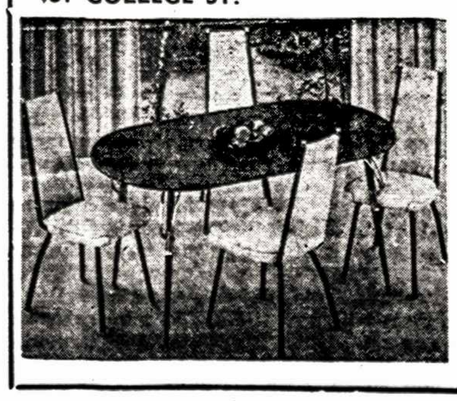

- **Gaminame valgomojo kambario ir virtuvės komplektus**
- **Taip pat aptraukiame senas kėdes.**
- **Darbas atliekamas sąžiningai**

Čikagos vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

MARCELĖ JASIŪNIENĖ IR JOS SENUTĖ MOTINA MARCELĖ VENGALIENĖ iš okup. Lietuvos rugsėjo 24 d. atvyko į Cicero liet. koloniją ir apsigyveno pas seserį ir dukterį Barborą Zumarienę. Atvykėlės Amerikoje nėra naujokės. Viena jų čia gimusi, o kita ilgoką laiką išgyvenusi. Juodvi Ameriką paliko 1923 m. M. Vengalienės vyras Juozas pasiliko JAV ir čia mirė 1950 m., nesulaukęs savo žmonos ir dukters iš Lietuvos. Nors abi buvo Amerikos piliętės, tačiau joms atvykimas į Dėdės Samo žemę nebuvo rožėmis klotas: užtruko apie 12 metų nuo pirmųjų dokumentų sudarymo ir vizos įvažiuoti į Ameriką gavimo. Reikėjo patirti daug vargo, išklausyti karčių žodžių, padaryti nemaža išlaidų, kol buvo įvykdytas jų troškimas. Jos visą laiką gyveno Kaune. M. Jasiūnienė dirbo Žemės Ūkio Akademijoje rūbininkės darbą, o jos senutė motina tvarkė jų kuklų butą. Jos pasakojo apie paskutiniais metais pagerėjusias gyvenimo sąlygas, nors krautuvėse prie maisto dar ir dabar reikėję ilgas valandas eilėje stovėti. Maisto netrūkdavo rinkose, bet ten kainos būdavusios augštesnės. Reikėję įvariai "kombinuoti", kad būtų galima daugiau pinigų "užkalti".

Amerika atvykėles stebina automobilių gausumu, maisto ir kitokių prekių pertekliumi. Jasiūnienė čia žada eiti dirbti siuvyklon, kadangi tas amatas jai nėra svetimas. Tik dar jai reikės pasipraktikuoti, kol išmoks vartoti gana sudėtingas šio krašto siuvimo mašinas. M. Vengelienė gaus valstybinę pensiją iš "Social Security", kuri jai priklauso pagal jos čia mirusį vyrą. Šiaip didelių planų ji nebeturi. "Aš esu laiminga, jog galėsiu Amerikoje numirti ir būti šalia savo vyro palaidota", — sako senutė.

• • •

TRYS JAUNI LIETUVIAI, apie kuriuos buvome rašę praėjusiame "TŽ" numeryje, dar vis nerandami, nors jau nėra abejonės, jog jie paskendo Mičigano ežere. Tai Hubertas ir Kristupas Pamataičiai bei jų draugas Zenonas Stasiulis. Jie kartu su vienu amerikiečiu buvo išplaukę laiveliu iš Čikagos į Michigan City. Jų laivelis po kelių dienų buvo rastas toli ežere, bet juo plaukusių niekur neužtikta. Tie jaunuoliai buvo dideli vandens sporto entuziastai ir neblogi plaukikai. Jie daugelį kartų buvo atlikę panašias keliones ir vis laimingai nuplaukdavo. Pamataičiai buvo vieninteliai vaikai (dvynukai) Henriko ir Elenos Pamataičių. Abu veikė lietuviškose organizacijose ir siekė magistro laipsnio. Z. Stasiulis buvo vienintelis vaikas šeimoje, ateitininkas. Apie šį tragišką įvykį daug rašė Čikagos amerikiečių spauda, rodė televizijos stotys, pranešinėjo per radiją. Taip pat buvo įdėtos žuvusiųjų nuotraukos. Tai buvo skaudus įvykis visiems lietuviams, o ypač žuvusiųjų tėvams, kurie neteko jau mokslus bebaigiančių sūnų.

• • •

PREL. MYKOLAS KRUPAVIČIUS, gyv. Cicero liet. kolonijoje, šiomis dienomis minėjo 80 metų amžiaus. Prieš pat savo gimtadienį jis turėjo kraustytis į kitą butą, nes savininkui pardavus namą, teko jieškoti kitų patalpų. Gyvenant sukaktuvininko kaimynystėje, dažnai tenka jį sutikti gatvėje, valgykloje ir kitur. Paskutiniais metais sukaktuvininkas kiek nusiskųsdavo savo sveikata, tačiau šiaip dar atrodo gana tvirtas. Anksčiau sukaktuvininkas buvo dažnas kalbėtojas įvairiuose minėjimuose, susirinkimuose. Čia jis nekartą pasakydavo labai atvirų žodžių, nevengdavo kritikuoti ir tai, kas kitiems atrodydavo neliečiami dalykai. Tas, žinoma, nevisiems patikdavo, tačiau sukaktuvininkas dėl to nesijaudindavo. Dabar prel. Krupavičius jau paskaitų nebeskaito ir į lietuviškus subuvimus rečiau tenueina. Teko girdėti, jog spaudai ruošia knygą, o taip pat ir atsiminimus rašo.

Prel. Krupavičiaus praeities darbai yra milžiniški, bet iki šiol tebėra neįvertinti. Linkime garbiajam Sukaktuvininkui dar daug gimtadienių sulaukti ir visus savo užsimojimus įvykdyti!

• • •

ČIKAGĄ PASIEKĖ ŽINIA, kad spalio 4 d. Niujorke žuvo anksčiau kurį laiką Čikagoje gyvenęs **VYTAUTAS VALAITIS.** Jis buvo sužeistas važiuojant motociklu; nuvežtas į ligoninę netrukus mirė. Jis buvo baigęs fotografo-žurnalisto mokslus ir šioje srityje dirbo amerikiečių spaudoje. Jo nuotraukų pasirodydavo ir lietuviškoje spaudoje. Jo žmona Vanda Valaitienė-Tamsevičiūtė ilgą laiką gyveno Cicero lietuvių kolonijoje. Čia dar tebegyvena jos tėvai ir brolis. Žuvusiojo žmonai ir artimiesiems priklauso gili užuojauta.

TAI NE KVIEČIAI, BET...

"Tai ne kviečiai, bet auksas" — taip paskutiniaisiais metais kalbama Saskačevano provincijoje. Ūkininkai turi pagrindo taip kalbėti, nes 1964 m. Saskačevano ūkininkams buvo išmokėta $605 mil. už parduotus kviečius. Kiekvienam ūkininkui išėjo $6500. Kiekvienas pavasaris betgi atneša ūkininkams daug netikrumo ir jų derlius priklauso ne tiek nuo darbo, kiek nuo gamtos, kurios jie negali kontroliuoti.

Saskačevane dar nėra išdilę depresijos prisiminimai, kada dėl sausros iš viso nebuvo jokio derliaus. Visi gaudavo valdžios pašalpą nuo bado apsiginti, tačiau ta pašalpa būdavo tuoj nutraukiama, jeigu ją gaunąs buvo pagautas begeriąs stiklinę alaus. Tarp 1930 ir 1938 m. visos provincijos kviečių derlius nesiekė $500 mil., kai dabar daugiau gaunama tik už vienerių metų derlių. Gyventojai pradėjo nerimti. Provincijos pietuose yra keletas kasyklų. 1931 m. darbininkai pradėjo jungtis į unijas ir reikalauti geresnių sąlygų.

Estevan apylinkėje 400 kasyklų darbininkų surengė demonstracijas, apie kurias dar ir šiandien kalbama. Susirėmime su policija žuvo 3 streikinikai. Vienas iš jų, užlipęs ant sunkvežimio, atsisegė apsiaustą ir suriko: "Nušaukit mane!" Visi 3 nušautieji buvo palaidoti Estevan kapinėse ir kiekvienam buvo pastatytas akmeninis paminklas, kuriame iškalta raudona žvaigždė, kiekvieno pavardė ir užrašas "Nužudytas RCMP 1931 m. rugsėjo 29 d." Ant vieno paminklo įrašyta pavardė yra P. Markunas, 28 metų. Aišku, lietuvis. Ar jie buvo komunistai, neaišku. Raudona žvaigždė jau išdilo ir kažkas ištrynė RCMP raides.

Laikai keičiasi. Šiandien Saskačevane kaikurie ūkininkai jau važinėja Rolls Royce. **V. K.**

Pagrindinės žinios apie pensijas

Kanados Pensijos Planas buvo priimtas ir patvirtintas parlamento 1965 m. gegužės 5 d. Jis pradės veikti nuo 1966 m. sausio 1 d. Šis naujas pensijos planas praktiškai apima kiekvieną dirbantįjį.

Kas galės pasinaudoti?

1. Asmuo galės gauti pensiją, kai ateis jam laikas išeiti į pensiją.
2. Kai dirbantysis liks nedarbingu.
3. Vaikai gaus pašalpą, kai šeimos maitintojas liks nedarbingu.
4. Žmona gaus pensiją, kai liks našle.
5. Vaikai gaus pašalpą mirus šeimos maitintojui.
6. Pensija bus duodama invalidui našliui.
7. Atitinkama vienkartinė suma išmokama po dirbančiojo mirties jo palikuoniams.

Pensijos planas galios visose Kanados provincijose, išskyrus tas, kurios turi panašų pensijos planą, kaip pvz. Kvebekas.

Pensijos įnašai gali būti perkeliami iš vienos provincijos į kitą. Taip pat asmuo (dirbantis), kuris mokėjo į pensijos fondą, nepraranda teisių į pensiją, kai jam ji priklauso gauti, nors gyventų ir ne Kanadoj. Tos pačios taisyklės galioja ir augščiau išvardintiems septyniems punktams.

Pensijos sumos dydis nebus vienodas. Ji gali padidėti, jei pragyvenimas pabrangs. Senatvės pensija taip pat gali padidėti. Kanados Pensijos Planas ir senatvės pensija yra du atskiri dalykai. Senatvės pensija bus išmokama atskirai.

Atskaitymai pensijų fondui

Pagal šį naują planą iš visų dirbančiųjų tarp 18—70 metų ir uždirbančių daugiau kaip $600 į metus (iš savarankiškai dirbančių ir uždirbančių nemažiau kaip $800 į metus) bus atskaitomas tam tikras mokestis į pensijų fondą. Tas atskaitymas prasidės nuo 1966 m. sausio 1 d. Į atskaitymą pensijai neįeis:

1. Žmonos uždarbis;
2. Uždarbis tėvo, motinos ar kito asmens, kuris jus išlaiko, bet nemoka algos grynais pinigais;
3. Pripuolamo pobūdžio pašalinis uždarbis;
4. Taip vadinamieji "migratory workers", kaip pvz. dirbantieji ūkiuose, žuvininkystėje, jūrininkystėje, kur asmuo dirba mažiau kaip 25 dienas per metus tam pačiam darbdaviui ar kur jis uždirba mažiau kaip $250 į metus iš to paties darbdavio;
5. Asmenys, priklausą tikybiniams ordinams ir padarę amžinuosius neturto įžadus;
6. Kitų kraštų mokytojai, dirbą pagal kultūrinių mainų sutartį.

Kiekvienas dirbantysis, kuris įeina to plano apimtin, turi turėti socialinės draudos — "Social Insurance" numerį. Tam tikslui darbininkai gali gauti atitinkamas blankas iš savo darbdavių. Savarankiškai dirbantieji gali gauti blankus iš sekančių įstaigų: Unemployment Insurance Commission, Department of National Revenue, Taxation Division, Department of National Health & Welfare, pašto įstaigose (apie spalio 15 d., 1965).

Taip pat svarbu, kad kiekvienas dirbantysis turėtų tik vieną socialinės draudos kortelę su numeriu. Jei asmuo pameta tą kortelę, gali gauti kitą per savo darbdavį. Norint gauti kokių informacijų, reikia pateikti socialinės draudos numerį.

Įnašai ir jų apskaičiavimas

Nuo 1966 m. sausio 1 d. kiekvienas dirbantysis turės mokėti tam tikrą įnašą Kanados Pensijos Planui. Įnašas priklausys nuo uždirbamos sumos. Pats augščiausias uždarbis—$5000 į metus. Jei asmuo uždirbs daugiau kaip $5000 į metus, jo įnašas į fondą bus toks pat, kaip ir to, kuris uždirba $5000. Nebus skaitoma pensijų fondui nuo $600, t. y. ši suma paliekama laisva nuo atskaitymų.

Įnašai į pensijų fondą bus apskaičiuojami pavyzdžiui taip:

1. asmens metinis uždarbis iki $5.000;
2. atimti $600:
3. dauginti gautą sumą iš 9;
4. padauginti iš 2;
5. nubraukti paskutinį skaičių;
6. padalinti iš 100; galutinis rezultatas bus asmens metinis įnašas.

Darbdavys taip pat turės mokėti įnašus į pensijų fondą. Jo įnašas bus 1.8% dirbančiojo algos tarp $600 — $5.000.

Dirbantieji savarankiškai, kurie uždirba nemažiau kaip $800 į metus, gali priklausyti Kanados Pensijos Planui. Tokio asmens įnašas apskaičiuojamas pavyzdžiui taip:

1. metinis uždarbis iki $5000;
2. atimti $600;
3. padaugint gautą sumą iš 9;
4. padauginti gautą sumą iš 4;
5. nubraukti paskutinį skaičių,
6. padalyti iš 100;

galutinis rezultatas bus asmens metinis įnašas.

Nuo 1967 m. dirbantysis, sulaukęs 68 m. amžiaus, galės pasitraukti į pensiją; 1968 m. — 67 m. amžiaus; 1969 m. — 66 m. amžiaus ir 1970 — 65 m. amžiaus. Senatvės pensija $75 bus mokama šalia gaunamos Kanados bendrosios pensijos. **S. B.**

Sovietijos ir Kinijos šnipų kova

Paskutiniu metu vakariečių spaudoje pasirodė žinios apie tylią, bet intensyvią sovietų ir kiniečių šnipų kovą. Dėlto įvyksta išdavimų, kurie veda prie šnipinėjimo celių likvidavimo. Pvz. prieš kelius mėnesius likviduotas šnipų tinklas šiaurinėje Indijoje, o neseniai užtiktas vienas mazgas Ceilone, kurio šakos veda už Ceilono ribų.

Vieni kitus išdavinėja

Kiniečių ir sovietų šnipų kova prasidėjo maždaug prieš porą metų, bet ji pagyvėjo paskutinių šešių mėnesių laikotarpyje Azijoje ir Afrikoje. Sovietų šnipai kraštų vyriausybėms duoda į rankas kiniečių šnipinėjimo tinklo siūlus, o kiniečiai tą patį daro sovietų atžvilgiu. Pvz., sovietų šnipai Afrikos valstybėse aiškina, kad kiniečiai ruošiasi perimti kraštų vyriausybes į savo rankas importuodami sau patikimus asmenis iš kitų kraštų. Kiniečiai iš savo pusės taip pat nelieka skolingi sovietams, paleisdami priešingus argumentus ar tam tikrus gąsdinimus. Būdinga, kad nei sovietai, nei kiniečiai vieni kitų tiesiogiai nepasiteirauja apie žinių tikrumą ar pasirodžiusių dokumentų autentiškumą.

Raketinės bazės?

Vakariečių žiniomis, ypatingas sovietų ir kiniečių šnipų judėjimas vyksta ilgame kiniečių - sovietų pasienyje. Kiniečiai nori sužinoti ar sovietai neruošia raketinių bazių, nukreiptų į Kiniją. Prieš iškylant Indijos ir Pakistano konfliktui, kiniečiai gavo žinių, kad sovietai įrengia raketų bazes, kurios tiesiogiai grasins Kinijai. Šitokios informacijos pasiekė kiniečius aplinkiniu keliu per Indiją. Ir šiuo atveju būdinga, kad kiniečiai tiesiogiai nepasiteiravo sovietų, kiek pasiekusios žinios yra teisingos.

Sovietai panaudoja mongolus

Vakariečių šaltinių žiniomis, kiniečiai Sov. Sąjungos šnipinėjimą vykdo remdamiesi mongoliškos kilmės žmonėmis, gyvenančiais sovietų pusėje, kurie be didelių sunkumų pereina sieną į vieną ar kitą pusę. Sovietų ir kiniečių siena iki šio laiko nėra saugoma spygliuotų vielų, minų ir dresiruotų šunų linijos. Kazachstano platybės ir Išorinės Mongolijos pasienis su dykumomis, kalnynais, miškais ir stepėmis yra daug kuo skirtingas nuo pasienio, kurį sovietai turi Europoje. Tačiau sovietų ir kiniečių kivirčui nesibaigiant, o priešingai, jam vis gilėjant, sovietų - kiniečių pasienis tampa vienu iš didžiausių šnipinėjimo lauku. Suprantama, kur vyksta šnipinėjimas, ten jau apie draugiškumą, koks turėtų būti tarp kiniečių ir sovietų, negali būti ir kalbos.

Rungtynės Kuboje

Kiniečiai nemažai žino apie sovietų šnipų tinklą pasaulyje, o sovietai — apie kiniečių. Tos žinios dar siekia tuos laikus, kada sovietai ir kiniečiai dirbo bendrai. Šitokion padėtin atsidūrė sovietų ir kiniečių špionažas, kada dviejų komunistinių milžinų bičiulystė išsivystė į ideologinį ginčą ir konkurenciją. Prasidėjo vienas kito išdavimas, šantažas ir šnipų papirkimas. Vakariečių šaltiniai tokiu pavyzdžiu nurodo Kubą, kur sovietai stengiasi kiniečių šnipus patraukti savo pusėn, o kiniečiai — atvirkščiai. Kuba yra tramplynas Pietų Amerikon, o joje dėl įtakos grumiasi kiniečiai ir sovietai. Panaši padėtis yra viso pasaulio sovietų ir kiniečių šnipinėjimo tinkle. (z)

SOVIETŲ STUDENTAS PASIRINKO LAISVĘ

Sovietų Sąjungos 23 m. amž. studentas įvykdė 250 kilometrų žygį ir, pasiekęs Suomiją, pasirinko laisvuosius Vakarus. Rugpjūčio 2 d. studentas traukiniu iš Maskvos išvyko į Petrozavodską, į šiaurės rytus nuo Leningrado. Ten su medžiokliniu šautuvu studentas keliavo per Karelijos miškus ir pelkes ir per 13 dienų pasiekė Suomijos sieną. Tai buvo paskelbta tik tuo metu, kai Švedijoje atsidūręs studentas pasiprašė politinės globos teisių. Jis nepasakojo savo žygio smulkmenų, nes nenoris užkirsti kelio kitiems bėgliams. E.

VOKIEČIAI APIE SAVO SIENAS

Vakarų Vokietijos valdžia paskalbė reikšmingą dokumentą apie "valstybinius plotus". Ten pažymėta, jog Vokietija apima visas tas sritis, kurios buvo jos sienose iki 1937 m. gruodžio 31 d. Rytinės Prūsijos dalis, kurią užėmė sovietai, laikoma "okupacine zona", o žemės, kurias prisijungė lenkai, paženklintos kaip "svetimų valdomos vokiečių sritvs". Pagal tą dokumentą, Karaliaučius įtrauktas į Vokietijos sienas, o Klaipėda palikta Lietuvos pusėje.

Ontario-Kvebeko santykiams pagerinti buvo surengtos diskusijos, kuriose dalyvavo 80 redaktorių iš abiejų provincijų. Diskusijas organizavo 3 Toronto dienraščiai: Daily Star, Telegram, Globe and Mail. Kalbėjo abiejų provincijų premjerai.

The Canada Pension Plan

KĄ JIS DUOS?

Štai ką Kanados Pensijų Planas duos žmonėms, kaip Juozas Costello, 52 metų amžiaus nevedusiam darbininkui, kuris uždirba $50 į savaitę.

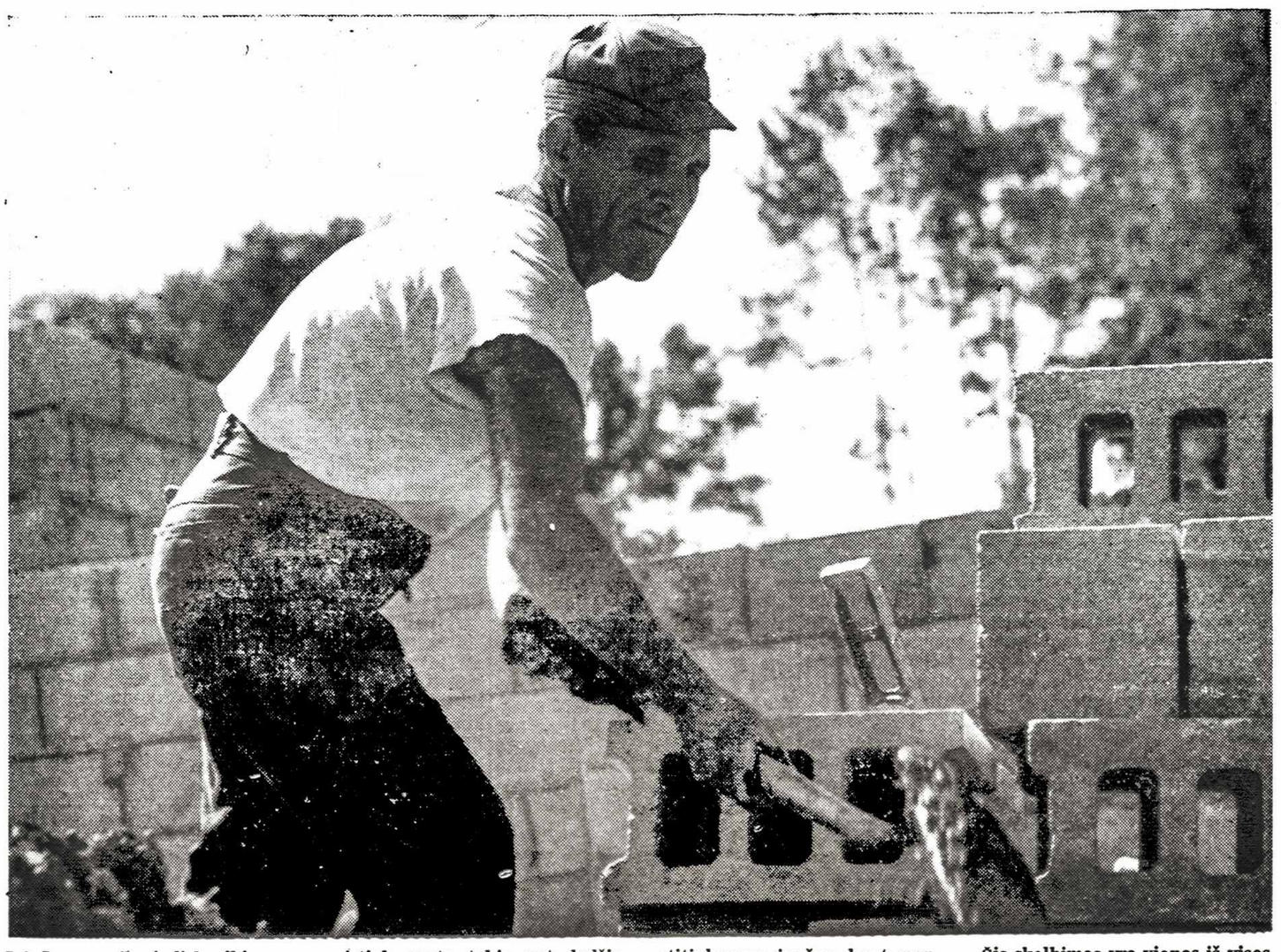

Jei Juozas pilnai dirbs iki sulauks 65 metų amžiaus, gali tikėtis $54.16 mėnesinės pensijos iš Kanados Pensijų Plano ir $75 iš Senatvės Pensijų Fondo — iš viso $129.16. Tai sudarys 60% jo uždirbtos algos.

Jei jis susirgtų ar būtų iš darbo atleistas net iki dvejų metų laikotarpio, ar jo uždarbis per tą patį dvejų metų laikotarpį būtų mažesnis, negu reguliari jo alga, jis vistiek gautų tokio pat dydžio pensiją, sulaukęs 65 m. amžiaus.

Mat, pensijų plane numatyta, kad tam tikras žemo uždarbio ar net nedarbo mėnesių skaičius neturi įtakos į pensijos dydį.

Jei Juozas panorėtų dirbti tarp 65—70 metų amžiaus ir gautų dar didesnę algą, negu prieš tai, gali padidinti savo pensiją. Pavyzdžiui, jei jis dirbs iki 69 metų amžiaus ir uždirbs per metus $3.600, gaus pensiją $61.74 kas mėnesį vietoj $54.16.

Jei Juozas taptų invalidu po 1970 metų ir būtų mokėjęs atitinkamus įnašus bent per 5 metus, gautų invalidumo pensiją po $65.62 į mėnesį kol, sulaukęs 65 metų amžiaus,

pradėtų gauti abi — darbo ir senatvės pensijas.
Kanados pensijų plano išmokėjimų vertė nemažės. Tie išmokėjimai greičiausiai bus didesni nei čia nurodyti, nes jie bus suderinti su besikeičiančio pragyvenimo lygiu bei atlyginimų dydžiu dar prieš išmokant.

Kiek tas planas kainuos jums?

Jeigu Jūs, kaip Juozas Costello, esate dirbantis ir uždirbate per ištisus metus po $2.600, mokėsite po 69 ct. per savaitę, o Jūsų darbdavys mokės tokią pat sumą.

Šis skelbimas yra vienas iš visos eilės paaiškinimų, kuris parodo, kaip Kanados Pensijų Planas gali būti pritaikomas paskiriems atvejams.

Duotas
Kanados sveikatos ir socialinės gerovės ministerio
The Honourable
JUDY LaMARSH patvarkymu.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KNYGA APIE LIETUVĄ

Lietuvoje jau trečią kartą lankėsi lietuvių kilmės amerikietis rašytojas Filipas Bonoskis, kurį komunistinė spauda priskiria "pažangiųjų" grupei. Šį kartą jo viešnagė užtruko net keturis mėnesius. Komunistiniai Lietuvos valdovai, atrodo, nori pasinaudoti jo paslaugomis propagandos frontuose. F. Bonoskis rinko medžiagą knygai. Išvykdamas jis pareiškė: "Tai bus knyga apie Lietuvą amerikiečiams, skaitantiems angliškai. Amerikoje anglų kalba beveik nėra išleista nė vienos knygos apie šiandieninę Lietuvą, ir aš noriu užpildyti šią spragą. Pagrindinis mano tikslas — aprašyti dabartinę Tarybų Lietuvą, parodyti amerikiečiams, kad čia gyvenimas eina normalia vaga . . ." Kaip atrodys ta knyga, galima spręsti iš eilės F. Bonoskio rašinių apie Ameriką, kurie buvo išversti į lietuvių kalbą ir paskelbti "Tiesoje". Juose autorius į gyvenimą Amerikoje žiūri pro raudonus akinius. Taigi, ir knygoje apie dabartinę Lietuvą, tenka manyti, daugiausia dėmesio bus skiriame pavergimo ir pavergėjo garbinimui.

NEPELNINGA "SNAIGĖ"

Prieš dvejus metus Alytuje buvo pagamintas pirmasis lietuviškas šaldytuvas "Snaigė". Lig šiol tų šaldytuvų jau pagaminta 10.000, tačiau jų savikaina, kaip prisipažįstama "Tiesoje", buvo augštesnė už realizavimo kainą. Dabar gi "Snaigė", girdi jau duosianti pelno. Džiaugiamasi "Snaigės" modernia išvaizda ir skelbiama, kad ji esanti gražus baldas, ant kurio galima pastatyti televizijos priimtuvą. Šaldytuvui įprastinė vieta yra virtuvėje, kur niekas paprastai nežiūri ir nelaiko televizijos. Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje, matyt, vis dar esama namų su bendromis virtuvėmis. Tada, aišku, šaldytuvui gali tekti susigiminiauti su televizijos aparatu seklyčioje, nors dėl tokios giminystės "Snaigės" savikaina neša nuostolius jos gamintojams.

VIENUOLIŲ KAULAI

Vilniaus bazilijonų vienuolyne ir bažnyčioje anksčiau veikė pedagoginis institutas, o dabar šiuose pastatuose įsikūrė Kauno politechnikos instituto skyrius. Pertvarkant patalpas buvo rasti septyni lig šiol nežinomi rūsiai. Apie radinį visuomenei praneša restauracinių gamybinių dirbtuvių architektas A. Kunigėlis: "Rūsiuose buvo laidojami vienuoliai. Trys iš aptiktų kriptų — vienutės. Ypač įdomus labai retas radinys — skaptuotas karstas, aptrauktas medžiaga. Spėjama, kad šiame karste šešioliktame amžiuje buvo palaidotas vienuolių vyresnysis. Surasti rūsiai yra vertingi ir archeologams. Deja, negalima nepastebėti, kad su šiais radiniais kartais elgiamasi nerūpestingai. Politechnikos instituto filialo studentai, sužinoję apie rūsius, visiškai be reikalo ėmėsi patys radinius nagrinėti ir padarė žalos. Juk kiekviena iš amžių glūdumos mus pasiekusi detalė svarbi, nusimanančiam gali daug pasakyti. Todėl su panašiais radiniais reikia elgtis nepaprastai atsargiai. Manoma, kad išaiškinti dar ne visi rūsiai. Pasitelkus archeologus, tyrinėjimo darbai bus tęsiami."

ABITURIENTŲ SUSITIKIMAS

1925 m. Biržų gimnazija išleido III abiturientų laidą — 23 auklėtinius. Neseniai Biržuose buvo sušauktas šių abiturientų susitikimas, kuriame dalyvavo Vilniaus universiteto augalų anatomijos ir fiziologijos katedros vedėjas prof. J. Dagys, žemdirbystės instituto direktorius P. Vasinauskas, biržų bibliotekos darbuotojas K. Snarskis, pensijos susilaukusios mokytojos R. Nastopkienė, A. Grabuženienė ir kt. Dalyvių tarpe buvo ir vienas tos abiturientų laidos mokytojų — pensininkas J. Dilys.

V. Kst.

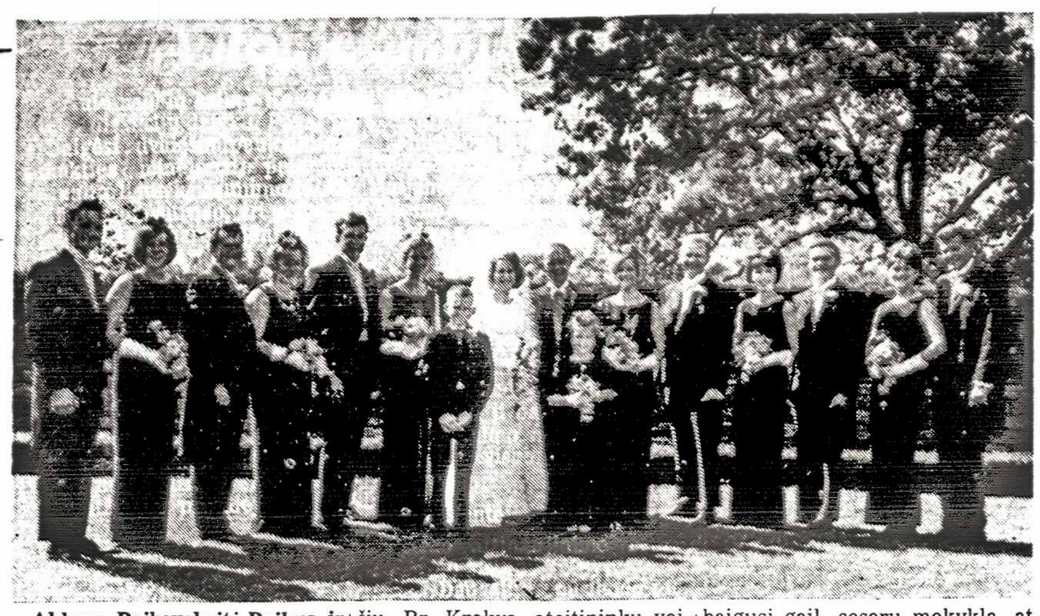

Aldona Baikauskaitė-Baikus ir Raimundas Zander-Zadurskis susituokė spalio 2 d. Prisikėlimo par. bažnyčioje. Jungtuvių apeigas atliko ir pritaikytą žodį tarė T. Paulius Baltakis, OFM. Į jungtuves buvo atvykęs ir jaunojo klebonas iš Delhi, Ont., kun. dr. J. Gutauskas. Iškilminga vestuvinė puota įvyko Prisikėlimo didž. salėje, kur dalyvavo apie 200 svečių. Br. Krokys, ateitininkų veikėjas, jaunosios pusbrolis, buvo atvykęs iš Ročesterio. Daug svečių dalyvavo iš Delhi — Tillsonburgo apylinkių, kuriose gyvena jaunojo tėvai. Puotos metu buvo pareikšta visa eilė sveikinimų jaunavedžiams ir perskaitytos sveikinimo telegramos iš Lietuvos, JAV ir Kanados.

A. Baikauskaitė yra senųjų ateivių dukra (tėvelis jau miręs), baigusi gail. seserų mokyklą, ateitininkė ir "Aušros" sporto klubo narė. R. Zadurskis yra nauj. ateivių sūnus, Toronto un-to studentas. Džiugu pažymėti, kad abu jaunavedžiai tebedalyvauja lietuviškoje veikloje, kaip ir jų tėvai. A. Baikauskienė yra uoli lietuvių studentų, organizacijų ir spaudos rėmėja. Nuotraukoje — jaunavedžiai su savo vestuvine palyda.

A. K.

ŽINIOS IŠ BRAZILIJOS

Cecilija Bagdžiūnaitė, laimėjusi I-mą premiją trečiojo PAL Kongreso lietuvaitės (nemokamą kelionę su vieno mėnesio pasiviešėjimu Čilėje) išnaudojo savo atostogas liepos ir rugpjūčio m. praleisdama Santiago mieste profesoriaus Antano Stonio šeimoje, kur jai teko pirmą kartą gyvenime pasidžiaugti žiemos sniego pramogomis. Aplankė Čilėje gražiausias vietas, nors ir turėjo baimę žemei drebant. Prof. Stonio šeimoje jautėsi jaukiai, nes ten susitiko su savo amžiaus jaunimu — Austina ir Antaniuku Stoniais, lietuviais studentais. Grįždama iš Čilės aplankė Buenos Aires lietuvius. Ten ji buvo apsistojusi pas p. Krivickus, kurie dalyvavo kongrese S. Paulyje. Ponia Krivickienė, sulaukusi viešnytės iš Brazilijos, net atostogų pasiprašė iš tarnybos 15 dienų. Cecilijai tikrai teko Argentinoje daug ką naujo pamatyti, daug jaunimo pažinti. Ją ten globojo ir vežiojo po gražiausias apylinkes, o išleistuvių vakarą surengė tokį, kad nevienam mūsų kongreso rengėjui tektų po "skvernu paslėpti galvą".

Ypatingai nuoširdūs buvo Urugvajaus lietuviai jaunutei lietuvaitei viešniai. Ji ten lygiai buvo laukiama, priimta šeimose ir gražiai palydėta. Jaunutė Brazilijos lietuvių atstovė neprarado vilties, kad dar visi P. Amerikoje susitiksime, kad ir vėl bus dar tikrai malonių bendrų valandėlių, kur skambės lietuviška daina ir mirgės mūsų gražūs tautiniai šokiai.

Rio de Janeiro lietuviai nutarė įsigyti nuosavus "Lietuvių Namus". Tam reikalui jie yra sudarę fondą, kuriam vadovauja žurnalistas B. Aušrotas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. J. Bačiūnas atsiuntė Brazilijos lietuviams 12 egzempliorių "Mūsų Šokiai", kad čionykščiai tautinių šokių ansambliai turėtų iš kur pasimokyti tautinių šokių. Tai yra Brazilijos lietuviams didelė dovana, kuria jie tikrai mokės pasinaudoti, nes iki šiolei teturėjome S. Paulyje vienintelį tautinių šokių vadovą, kurį būdavo sunku pasidalinti tarpe tiek norinčiųjų pramokti.

P. Alfonso Žibo filmas, pagamintas Trečiojo PAL Kongreso metu S. Paulyje, nesulaukė jokio atgarsio Šiaurės Amerikoje. Filmas buvo perduotas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės žinion, bet filmuotojas iki šiol nesusilaukė jokio iš ten atsakymo. Buvo tikėtasi, kad Šiaurės Amerikos lietuviai vis tik parodys didesnio susidomėjimo Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo įvykiais ir bent kuklia parama įvertins didelį darbą.

Brazilijos VLIKo atstovybės narys A. Boguslauskas buvo išvykęs su šeima į Europą. Miunchene aplankė našlės Liucijos Jurgutytės Baldaufienės šeimą. Daktarė Liucija Baldaufienė ir šiandien tebėra Miuncheno universiteto profesorė, auginanti našlaudama savo ketvertą vaikų. Profesorė gyvena pasiturinčiai. Ji yra energinga, drąsi moteris. Kaip ir visi gi Europoje likę lietuviai, ji tikisi, kad atėjus laikui galės grįžti į savo gimtąją šalį pas savuosius.

H. Mošinskienė

HAMILTON, ONT

VILNIAUS DIENA, kurią spalio 3 d., surengė moksleiviai ateitininkai, praėjo labai gražiai. Jaunučiai ir moksleiviai ateitininkai bendrai dalyvavo 10 val. pamaldose. Po to visi rinkosi į Jaunimo Centrą bendriems pusryčiams ir Vilniaus Dienos programai. Pasistiprinę mamyčių paruoštais užkandžiais, išklausė gana įdomios K. Barono kalbos apie Vilniaus miestą. Jis labai vaizdžiai ir įdomiai papasakojo jaunimui apie jų kovas už lietuvybę lenkų valdymo laikais. Po to sekė trumpa meninė dalis. Eilėraščius deklamavo: K. Gedrimaitė — K. Bradūno "Vilniaus varpai", N. Juraitytė — K. Bradūno "Žiema Antakalnyje" ir K. Kaminskas — Maironio "Vilnius". Meninei programai vadovavo mokytoja L. Verbickaitė. Vilniaus Dienos minėjimui vadovavo gail. sesuo T. Verbickaitė ir paruošė šiam minėjimui programą. Globėjai nuoširdžiai dėkingi mons. dr. J. Tadarauskui už leidimą pasinaudoti Jaunimo Centro sale. Nuoširdus ačiū K. Baronui už tartą žodį šios dienos proga. Gili padėka tėveliams, o ypač mamytėms, už paruoštus užkandžius.

SPAUDOS BALIAUS programą lapkričio 6 d. Jaunimo Centre išpildys Klevelando "Vėjūnių" kvartetas: V. Elmutytė, V. Mockutė, G. Stuogytė ir D. Vadopolaitė.

A.A. PETRONELĖ BALTRUKONIENĖ, 72 m. amžiaus, po sunkios ligos mirė spalio 6 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Liko nuliūdime dukra Joana ir du anūkai. Palaidota spalio 9 d. iš AV bažnyčios Hamiltono miesto kapinėse. Nuoširdi užuojauta dukrai, anūkams ir giminėms.

KRISTAUS KARALIAUS šventės akademiją rengia ateitininkai spalio 31 d. J. P.

P. J. MONTVILA iš Woodhaven, N. Y., USA, aplankė savo gimines Montrealy, Otavoje, Toronte ir Hamiltone. Kelionėje teko atsigulti jam į Šv. Juozapo ligoninę 8 dienom. Jis dėkoja visam ligoninės personalui, ypač dr. Ranelli ir mons. J. Tadarauskui, kurie jį dažnai lankė. Globojo giminaitis A. Liaukus, p. Mačiulaičiai ir p. Grajauskai. Jiems visiems svečias reiškia nuoširdžią padėką.

LN SKLYPAS iš autoaikštės per š. m. rugsėjo mėn. davė $353,60 grynų pajamų arba $18.60 daugiau, negu rugpjūčio mėn. ir $37.85 daugiau už liepos mėn. Už vieną automobilį imama $3 mėn. arba $1 už savaitę. Šiuo metu dar tik apie pusė aikštės užimta.

LN sklypas dabar pradeda nešti "šimteriopą" vaisių: iš jo gaunamos pajamos nuolatos auga, jo kaina kyla mėnesiais, jis sustiprino narių tarpe pasitikėjimą LN akcine b-ve ir ateityje yra tikras laidas į LN įsigijimą, jei LN nariai to norės. Nežiūrint to, dar yra LN narių, kurie spaudžia LN v-bos p-ką parduoti jų turimus LN šėrus nominaline kaina, t. y. po $100, nors faktinai šiuo metu LN šėro tikra vertė yra mažiausiai $200.

Per praėjusius metus LN v-ba yra gavusi apie 90 LN šėrų pardavimui po $100. Gerieji tautiečiai maloniai prašomi padėti šias akcijas atpirkti nominaline kaina. Šiuo reikalu prašome skambinti St. Bakšiui JA 9-4662.

Sk. St.

TAUT. ŠOKIŲ GRUPĖ "GYVATARAS" dalyvavo jaunimo kongrese Toronte, kur išpildė tris šokius: Gyvatarą, Sadutę ir Subatėlę. Ji labai gražiai pasirodė ir sulaukė gausių plojimų. Grupei vadovavo G. Breichmanienė. Kongrese taip pat dalyvavo nemažas būrys Hamiltono jaunimo.

OAKVILLE, Ont.

NELAIMĖS. — "TŽ" 39 nr. teko skaityti apie automobilio nelaimę Fordo įmonėje, kur tos nelaimės dalyvių tarpe buvo ir lietuvis — oakvilietis. Tas sukrėtimas visoj lietuvių kolonijoj buvo lyg tęsinys birželio mėn. įvykusios automobilio nelaimės Aulinskų šeimoj. Marija ir Antanas Aulinskai vieną birželio mėn. sekmadienį, nuvežę savo dukreles Reginutę ir Virgutę lietuvių stovyklon Wasagoje, pavakary grįžo namo, bet, užuot namų, atsidūrė ligoninėj. Ant jų užvažiavo kitas automobilis ir abudu sužeidė, sutriuškinęs jų automobilį. Sužeidimai buvo nedideli, ir po kelių dienų Aulinskai grįžo iš ligoninės namo, tačiau katastrofų pasekmės dar visiškai neišnyko — A. Aulinskas dar ligi šiol negali dirbti.

JAUNIMAS GERAI MOKOSI. — Apsilankius Oakvillėje radau džiuginančių reiškinių. Pirmas mano klausimas buvo: "Na, o kaip gi mūsų jaunimas šiemet mokosi?" (Jaučiuosi vis dar oakvilliečių dalimi). Pasirodo, kaip ir visuomet, beveik visi kanadiečių mokyklose eina su pagyrimais.

Štai šiemet į vidurinę mokyklą — High School — įstojo: Rita Ancevičiūtė (Zenono duktė), Skirmutė Žemeckaitė, Elenutė Vegelytė, Virgutė Žiūraitytė, Robertas Bumelis, Stasys Jakaitis ir Viktoras Juzėnas. Beveik visi jie pabaigė VIII klasę su pirmojo laipsnio pagyrimu.

Perėjo į augštesnę vidurinės mokyklos klasę: Reginutė Aulinskaitė, Aidutė Žiūraitytė ir Arūnas Vaičeliūnas — visi į X klasę; Vita Linkevičiūtė ir Viktoras Jakaitis — į XIII klasę; — visi su pirmojo laipsnio pagyrimu.

Šv. Mykolo kolegijoj ir Toronto unte studijuoja: Elena Vaičeliūnaitė — naująsias kalbas — trečius metus, Irena Linkevičiūtė — antrus metus; šiemet įstojo Laimutė Vaičeliūnaitė į gamtos mokslų fakultetą.

Prieš pradedant mokslo metus Oakvillės Bendruomenės valdyba suruošė jaunimui šokius, kuriuose dalyvavo 14 jaunuolių 12-18 metų amžiaus. Šokiai įvyko p. Vaičeliūnų bute su dideliu pasisekimu. Visi gražiai pasilinksmino bei pasivaišino. Dabar kalbama apie savo klubo įsteigimą — norima jį įsteigti dar prieš Kalėdas ir veikti savarankiškai Bendruomenės kultūros vadovo globoje. Dabar tas pareigas sėkmingai eina E. Sargautienė, kuriai ir vaikai, ir jų tėvai yra dėkingi už pirmųjų šokių surengimą ir globojimą. To būsimojo jaunimo klubo organizatoriai pareiškė man, kad norėtų tęsti toliau lietuvių kalbos pamokas, netikėtai pernai nutrauktas. Beveik visas jaunimas dalyvavo vasarą lietuviškose stovyklose Wasagoje. Kalėdoms žadama suorganizuoti jaunesniuosius ir surengti jiems Kalėdų eglutę.

Manau, kad Oakvillės Bendruomenės valdyba ir tėvai pasistengs padėti jaunimui išpildyti jų norus, o jums, vaikai, geriausios kloties!

Mokyt. P. Ancevičienė

DAUGIAU PREKIŲ IR MAISTO PRODUKTŲ PASIRINKIMUI DABAR
Siųskite pinigus į USSR
Tegu jūsų mylimieji patys pasirenka.
PILNAI GARANTUOTA. TURI BANKŲ DEPARTAMENTO LEIDIMĄ IR APDRAUSTA IKI $20,000.00.
Mūsų firma yra VIENINTELĖ, kuri visada siuntėjui persiunčia gavėjo pasirašytą KVITĄ. Pristatoma per dvi savaites. Jokių atskaitymų
Vertė: 9 rubliai už $10.00.
Persiuntimas: iki $30.00 — $2.75, virš $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING INC.
744 Broad St. Newark, N. J.
Prašykite katalogų angliškai arba lietuviškai.
GRAMERCY
SHIPPING CO.
118 E. 28 St., New York
MU 9-0598
Įsteigta 1945 m.

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"
IŠDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI $5.000, mortgičių paskolos iki 60% turto vertės. UŽ ŠĖRUS mokama 4½% dividendo iš pelno, už DEPOZITUS — 4% ir veikia nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. PILNAS ČEKIŲ PATARNAVIMAS.
Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val.r. — 1 val. po pietų.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. p.p. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA 8-0511

FEDERACINĖ VALDŽIA NORI DUOTI JUMS
$500.00 CASH
VIEN UŽ PIRKIMĄ
ŽIEMĄ STATYTŲ NAMŲ
Ir vėl Kanados vyriausybė, norėdama paskatinti namų statybą žiemos metu, siūlo šią specialią paskatą. Kiekvienas namas, pripažintas federacinės valdžios inspekcijos kaip žiemą statytas, atneš Jums $500.00.
ŠTAI SĄLYGOS:
• galite pastatyti namus patys sau
• gali kas kitas pastatyti namus
• galite nusipirkti jau kitų pastatytus namus
• gali būti vienos šeimos namas ar didesnis, tačiau negali būti daugiau, kaip 4 vienetų (kiekvienas vienetas turi teisę gauti paskatas po $500).
• darbas gali būti pradėtas ir prieš lapkričio mėn. 15 d., bet negali būti daugiau padaryta, kaip pirmojo augšto rėmai, ir namas turi būti galutinai užbaigtas nevėliau, kaip 1966 m. balandžio 15 d., išskyrus išviršinį dažymą ir namų aplinkos užbaigimą.
ŠTAI KĄ DARYTI
Galite gauti brošiūrą su daugiau paaiškinimų ir registracijos blanku iš artimiausios Darbo įstaigos, kiekvienos Central Mortgage and Housing Corp. ar iš pašto įstaigos, jei kur nėra Darbo įstaigos ar C. M. H. C. įstaigų. Jūsų namų statybos rangovai taip pat gali tai sutvarkyti. Galėsite įeiti į savo naujus namus pavasarį, sutaupysite nuomą ir gausite $500.00.
WINTER BUILT
DARYKITE TAI DABAR! STATYDINKITĖS SAU NAMUS ŽIEMĄ!
Duota Kanados darbo ministerio Hon. Allan J. MacEachen patvarkymu

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

PREL. MYKOLAS KRUPAVIČIUS, visuomenininkas ir valstybininkas, spalio 1 d. atšventė 80 m. amžiaus sukaktį. Jis gimęs 1885 m. spalio 1 d. Balbieriškyje. Ilgiausių metų Garbiam Sukaktuvininkui!

VYTAUTAS VILUCKIS iš Vokietijos atvyko gyventi į Los Angeles, Calif. Ten jau gyvena iš anksčiau jo tėvai ir dvi seserys su šeimomis. Viluckių šeima tik prieš penketą metų išvyko iš Klaipėdos.

RIMVYDAS ŠLIAŽAS neseniai grįžo Čikagon iš Europos, kur vasaros atostogų metu aplankė 18 kraštų. Jis siekia daktaro laipsnio ir dėsto universitete vokiečių kalbą.

GRAŽINA MUSTEIKYTĖ, G. ir K. Musteikių duktė (buv. paskutinio krašto apsaugos ministerio) iš Čikagos išvyko vieneriems metams į Paryžių Pasteur institutą pasitobulinti biologijos mokslo srityje.

IRENA BITĖNAITĖ, baigusi Detroito Wayne State universitetą bakalaurės laipsniu, išvyko į Kalamazoo Western Michigan un-tą, kur priimta asistente ruoštis psichologijos magistrės laipsniui. Irena visą laiką buvo skautė akademikė.

JURGIS C. UŽDAVINYS, kun. B. Uždavinio, MIC, brolis, yra Inter-American universitete Puerto Rico socialinės psichologijos ir artimųjų šakų profesorius.

ŠV. JĖZAUS ŠIRDIES PARAPIJA Bridgeporte, Conn., vedant greitkelį, įjungiama į Šv. Jurgio parapiją. Šios parapijos klebonas yra kun. Pranas Pranckus, kuris mielai priimsiąs kaimyninės parapijos parapijiečius. Apie tai plačiu straipsniu praneša "The Bridgeport Post".

DR. VYTAUTAS KLEMAS pakviestas General Electric b-vėje vadovauti mėnulio ir planetų tyrinėjimo skyriui. Išbuvęs dvejus metus Europoje, dr. Klemas su žmona ir sūnum Andrium grįžo į Filadelfiją perimti naujų pareigų.

VYTAUTAS IR ONA DEVEIKIAI atvyko iš Lenkijos ir apsigyveno Los Angeles, Calif. pas brolį. Vyt. Deveikis yra išbuvęs Vorkutos vergų stovykloje 6 metus ir daug nuo komunistų kentėjęs. Jis yra vedęs Vilniaus lietuvaitę. Lenkijon iš Lietuvos išsikėlė 1959 m.

KUN. VIKTORAS KALECKIS iš Vokietijos atvyko į Ameriką. Jisai sutiko eiti Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Providence vikaro pareigas. Klebonu toje parapijoje yra kun. Vaclovas Martinkus, BALFo pirmininkas.

TĖVAS PETRAS BANIŪNAS, "Darbininko" administratorius, išvyko Europon. Ilgiau sustojo Italijoj, kur prieš 25 m. baigė mokslus ir buvo įšventintas kunigu. Neseniai Romoj lankėsi BALFo pirm. kun. V. Martinkus ir reik. vedėjas kun. L. Jankus. Roma grožėjosi ir Nek. Pradėtosios M. Marijos seselių vienuolyno Putname vyriausioji vadovė motinėlė Augusta ir seselė M. Margarita. Jos ilgesnį laiką lankė Romos istorines vietas ir šventoves.

Britanija

J. J. BAČIŪNAS, PLB v-bos pirmininkas, į Londoną atvyko rugsėjo 22 d. Ta proga jis aplankė savo seną bičiulį min. K. Balutį ir rugsėjo 26 d. padarė Londono lietuviškai visuomenei pranešimą Sporto ir Socialinio Klubo salėje.

JUOZAS DONELA iš Australijos, keliaudamas po Europos kraštus, buvo sustojęs Londono Lietuvių Namuose. Jis yra žinomas sporto darbuotojas Australijoj.

AVIACIJOS LAKŪNO RIMO SŪNUS, Šarūnas Rimas su žmona, čikagiškiai, per porą mėnesių apkeliavę Europą, kelioms dienoms buvo sustoję Britanijoj. Aplankė Lietuvių Namus, Sodybą ir kt. vietas. Šarūnas Rimas Amerikoj studijuoja architektūrą.

ZIGMAS BERTAŠIUS mirė rugpjūčio 22 d. New Haw, Weybridge, Anglijoj. Palaidotas vietinėse kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną ir tris dukras.

Australija

DANTŲ GYDYTOJOS K. Gumeniukienė ir G. Kazokienė sugrįžo iš ilgos kelionės. "M.P." reporteris primena: nors ir moderniais sprausminiais jos skrido, visvien kelionėje užtruko ilgiau, negu kadaise diližanais važinėjęs Filijas Fogas . . .

TAKSIŲ ŠOFERIUS SIDNĖJUJE galima prakalbinti ir lietuviškai, nes nesunku ant lietuvio taksisto pataikyti. Tenai lietuvių taksių šoferių priskaitoma daugiau 10-ties. Jie visi verčiasi gerai.

TELEVIZIJOS FILME "HOMICIDE" vaidino Paulius Rūtenis. Viskas gerai klojosi, tik filmo pabaigoj lietuvės moterys susijaudino, nes Rūtenis tapo "nužudytas". Tik kiek vėliau moterys atvėso, kai sužinojo, kad Paulius "prisikėlė" ir vėl vaidina . . .

Ispanija

LIETUVIŲ Ispanijoj gyvena nedaug, bet daug jų užklysta iš kitų kraštų, ypač JAV ir Kanados. Madride gyvena kun. Kaz. Patalavičius. Jis gerai moka ispanų kalbą, pažįsta kraštą ir mielai padeda keliaujantiems tautiečiams. Jo adresas: Paseo Gen. Primo de Rivera 25, Madrid (5), Spain.

Paruošė Pr. Al.

SIŲSITE KALĖDOMS DOVANŲ SIUNTINIUS Į UŽJŪRIUS?

PASITEIRAUKITE SAVO PAŠTE APIE PASKUTINES IŠSIUNTIMO DATAS
POSTES CANADA POST
CP150FL

Sault S. Marie, Ont.

APYLINKĖS VALDYBOS iždininkas M. Riauka iš Soo išvyko ilgesniam laikui ir nuo Bendruomenės jam patikėtų pareigų atsisakė. Iždininko pareigas eina buvęs kandidatas į valdybą K. Šližys.

Šiuo metu du mūsų kolonijos nariai — M. Riauka ir V. Žurauskas dirba ir gyvena Timmins, Ont. V. Žurauskas šiais ir praėjusiais metais yra revizijos komisijos narys. Tikimės, kad darbus baigę abu tautiečiai grįš į savo "bazę".

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS minėjimas įvyks lapkričio 20 d. ukrainiečių salėje, 121 Pittsburgh St.

Muzikantai ir salė yra gauta. Vietoj paskaitininko turėsime magnetofoninę juostelę, kurią yra pažadėjęs parūpinti KLB pirm. dr. P. Lukoševičius. Turėsime loteriją. Veiks bufetas su įvairiais gėrimais. Apylinkės valdyba kviečia vietos ir kaimyninių kolonijų lietuvius tame parengime dalyvauti. V. S.

Delhi, Tillsonburg

ŽYGIUI Į JUNGTINES TAUTAS paremti apylinkė greitosiomis surinko $167 ir juos pasiuntė. Kas dar norėtų paremti šį žygį dalyvavimu ar lėšomis, prašomi kreiptis į apylinkės valdybos pirmininką P. Augaitį tel. 866-5578. Aukos bus priimtos ir nukreiptos reikiamu keliu. Be to, galėsite gauti reikalingų informacijų kelionės atveju.

P. Augaitis,
apylinkės valdybos pirmininkas

AUKOJO ŽYGIUI Į JUNGT. TAUTAS: po $10 — P. Augaitis, Pr. Končyla, J. Kežinaitis, J. Vieraitis, M. Račys, B. Stonkus; po $5 — Alb. Augustinavičius, J. Bliumas, Ant. Jocius, Stp. Jokubickas, J. Feravičius, St. Grebliūnas, J. Kalinskas, St. Kairys, J. Kuprėnas, D. Bendikas, P. Lileikis, J. Laureckas, G. Rugienis, Pr. Pargauskas, Pr. Pūkas, Ant. Martinkevičius, Vl. Miceika, Stp. Styra; $3 — kun. J. Gutauskas; po $2 — Br. Dirsė, K. Lukošius, L. Rutkauskas, Vyt. Pečiulis, J. Beržinis, P. Vindašius; po $1 — A. Masiulis, Alf. Mažeika. Iš viso $167.

Atsiųsta paminėti

Technikos Žodis nr. 3, 1965 m. gegužis - birželis. Adresas: 5823 So Whipple St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Juozo Bertulio 9 atskiri muzikos kūriniai. Išleista 1964 m. Čikagoje autoriaus lėšomis. Šapirografuota.

1. Sveika, Maria. (Ave, Maria). Sopranui solo, mišriam chorui ir vargonams.

2. Giesmė (žodžiai St. Ylos). Sopranui solo ir vargonams.

3. Jungtuvinė. Tėvų malda vaiko sutuoktuvių palaiminimo metu. Sopranui solo ir vargonams.

4. Ten, kur žaidžia Nemunėlis. Vyrų chorui, sopranui solo ir fortepijonui.

5. Ar negaili, seserėle, rūtelių? Sopranui solo, mišriam chorui ir fortepijonui.

6. Lopšinė. Augštam balsui solo ir fortepijonui.

7. Gervė. Liaudies daina. Žemam balsui solo ir fortepijonui.

8. Išbėg, išbėga. Mišriam chorui.

9. Ant lygumėlio .Mišriam chorui.

Gaunama J. Karvelio Prekybos Namuose Čikagoje.

Vytis. Oficialus Lietuvos vyčių organas. Rugpjūtis-rugsėjis 1965. Red. Irene Sankus. Adr. 2520 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629, USA. Prenumerata $4 metams.

"ŽILAM PLAUKUI" – JUOZUI GUTAI

STASĖ PRAPUOLENYTĖ - BUNKER

Sakoma, kad kiekvienas žmogus turi savo knygą — savo gyvenimo knygą. Surašyti jam visam — reikėtų daug tomų. Retas turi tam laiko ir įgimto linkimo. Tačiau dauguma, laikas nuo laiko geidžia išreikšti save vienu ar kitu būdu: praktišku ar menišku pasireiškimu, ar tai būtų drožinys ar audinys, namas ar sodas, daina ar paveikslas, poema ar pasakojimas. Juk visi šitie pasireiškimai yra žmogaus minties žydėjimo pasekmė. Ir tai reiškiasi įvairiu gyvenimo laiku, ne kaip gamtoje, augmenijoje — nustatytais metų laikais. Juozo Gutos "Žilam plaukui" yra rudens gėlių puokštė, "vaistas nuo nemigos" — autorius sako įraše, tai susitelkimas prieš poilsį. Juk mintis, norėdama gimti žodžiu, gali būti nemigos priežastimi, o meniškas kūrinio apipavidalinimas neateina per sapną. Būdinga knygos turiniui: malda, meditacija, atsiminimas, vaizduotės paveikslai — neįmantrūs, nepretenzingi, bet pagaunantys.

Daugelis esate matę, sutikę ar girdėję apie Škotijos lietuvių kunigą Juozą Gutą-Gutauską, monsinjorą, kilusį iš Dzūkijos. "Aš esu paskutinis įotvingis", — sakydavo jis, ir taip mes jį vadindavome. Malonus, civilizuotas kunigas, su gyvu humoru, sąmojumi, gabus valdyti plunksną ir gyvą žodį. Jisai gyveno, ir kiek žinau, tebegyvena Glasgovo Šv. Šv. Patriko klebonijoje, 74 Hopehill Rd., Glasgow N.W. Scotland. Jis neužgyveno nė mūrinės klebonijos, nė bažnyčios savos nepasistatė, atseit, šitų dalykų jis nepaliks. Tačiau jisai paliks ką kita. Jo sielovados darbas būtų artimesnis Strazdelio naujoviškai versijai. Kunigas, nesurištas su klebonija, kuris pažįsta savo avis ir avys pažįsta jį. Ne su lazdele pasiramsčiuodamas, bet prie automobilio vairo jisai aplankydavo jas toli ir plačiai pasklidusias; buvo jų priimtas ir laukiamas — senų ir jaunų. Kartą užmegzta pažintis su juo pasiliko nenutraukiama. O jį pažinau II D. karo metu besilankydama Glasgove ir Edinburge. Tuometinius įspūdžius buvau aprašius jo redaguojamame "Išeivių Drauge". Tikintieji eis į bažnyčią, kur jiem arčiau, tačiau sugiedoti "Šventas Dieve" susirinks, kur bus su jais Jotvingis nustatytą mėnesio sekmadienį. Šitos vakarinės pamaldos buvo mėnesinis įvykis ir buvo palydimos pobūvio salėje su arbata, pasišnekučiavimu, dainomis, susiartinimu, susipažinimu, bendrų rūpesčių pasidalinimu vienų su kitais.

Nepapešiosiu čia ištraukų, bet rekomenduosiu, kad įsigytumėte poezijos rinkinį "Žilam plaukui", kurio pasiektą meninio apipavidalinimo laipsnį pailiustruosiu sonetu "Vaikystė".

VAIKYSTĖ

Jau daug prabėgo metų pro mane,
Ir daug pagavo ausys muzikos garsų.
Ir kaip ramybėj vienas sau manau,
Girdžiu ligšiol aidus
brangiausius iš visų.

Tai buvo pamiškėj pavasaris.
Aš sumaniai sau karklo dūdą nusukau.
Ai, sužavėjo ta dūda avis.
Ir girią, ir paukščius,
net dangų, — jums sakau!

Dainelė buvo be papuošalų,
Tik taip skaisti,
tik taip tyra, kaip drobulė
Šventovėje ant Viešpaties stalų.
Bijai paliesti ją pirštu, — dėmė gulės.

Lig šiol iš daugiakalbės muzikos garsų
Laikau širdy aidus
brangiausius iš visų. . .

Juozas Guta, ŽILAM PLAUKUI. Išleido "Šaltinis", 21 The Oval, Hackney Rd., London, E. 2, Great Britain. Kaina 6 šilingai arba $1.

Toronto "The Globe & Mail" yra vienintelis dienraštis visoje Š. Amerikoje, turįs savo nuolatini korespondentą komunistinėje Kinijoje. Juo yra Charles Taylor, žinomo Kanados milijonieriaus E. P. Taylor sūnus. JAV laikraščiai, neturėdami Kinijoje savo korespondento, dažnai persispaudžia jo straipsnius.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SOL. LILIJA ŠUKYTĖ dainavo Toronto O'Keefe Centre pagrindinę Mimi rolę Puccini "Bohemos" operoje. Dienraščio "The Telegram" muzikos kritikas George Kidd spalio 4 d. nr gražiai įvertino jos pasirodymą. Anot jo, "p-lė Šukytė (Miss Sukis) buvo patraukli Mimi, sugebėjusi išryškinti asmenybę ir duoti jai gražiai apvaldomą jautrumą". Kritikas prisimena puikų jos pasirodymą vasaros spektakliuose Stratforde, kur ji sukūrusi nuostabią grafienę "Figaro vestuvėse" ir kartu pastebi, kad Mimi vaidmenyje, bent pradžioje, pasigedę jos balsinio tikrumo. "Tačiau trečiajame veiksme p-lė Šukytė buvo labai puiki (splendid throughout). Balsas pagyvėjo ir judesiai buvo gražiai atlikti. Jos paskutinė arija buvo smigančiai žavinga bei pasigėrėtina (rewarding)".

John Kraglund, "Globe a. Mail" muzikinis kritikas, spalio 7 d. pastebi, kad sol. L. Šukytė Mimi vaidmenyje atrodžiusi gerai ir dainavusi su maloniu tikrumu. Jos balsas esąs platus, patrauklus, bet O'Keefe Centre operinėje rolėje vietomis skambėjęs nevisai maloniai dėl salės netinkamumo. Jos dainavimas būtų dar žavingesnis mažesnėje salėje. Tas pats esą buvo ir su kitais solistais. Anot kritiko, "mes netekome kaikurių geriausių balsų dėlto, kad dainininkai perdaug tempėsi savo karjeros pradžioje".

Sol. L. Šukytė yra pasirašiusi sutartį su Lietuvių Opera Čikagoje dainuoti pagrindinę rolę "Traviatoje". Be to, ji pakviesta koncertams Montrealyje ir Filadelfijoj.

JONAS ANCEVIČIUS, dabar vadinąsis Jon Ancevich, Pr. Ancevičiaus sūnus, gyvena Otavoje ir dirba televizijoj kaip rašytojas. Jo sukurta programa "Milk and Honey" rodoma nuo rugsėjo 12 d. Ji perduodama per Otavos CJOH stotį 11.40 v.v. kasdien nuo pirmadienio iki ketvirtadienio. Šioje programoje vaizduojamas tarnautojų gyvenimas. Vaidina keletas artistų, jų tarpe vienas iš naujųjų ateivių — vokietis. Autorius buvo norėjęs rasti lietuvį, bet nepavyko. Otavos angliškoji spauda apie autoriu gana palankiai rašė ir televizijos skyriuje įdėjo didelę nuotrauką. Biografijoje pažymėta, kad tėvai lietuviai, kurie jo susilaukė Berlyne 1941 m.. r. a.

TURTINGAS KRYŽIUOČIŲ ARCHYVAS VIENOJE. Istorikai pradėjo tyrinėti nepaprastai vertingą kryžiuočių archyvą, kuris besibaigiant II D. karui buvo perkeltas iš Karaliaučiaus ir Marienburgo į Austrijos sostinę Vieną. Tame archyve, esą, yra ir originalai Didž. Lietuvos Kunigaikščio Vytauto sutarties su kryžiuočių ordinu dėl Žemaitijos ir 1435 metais padarytos taikos sutarties tarp Lietuvos ir Didžiojo Ordino magistro Povilo von Rusdorf. Po dokumento tekstu esą ir antspaudai keliolikos Žemaitijos didžiūnų.

JURGIS GLIAUDA baigia rašyti Šv. Kazimiero parapijos los Angeles, Kalif. istoriją. Kitais metais parapija švenčia 25 metų gyvavimo sukaktį.

Pr. Al.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

M. K. ČIURLIONIO 90 m. gimimo sukakties proga pradėta specialaus priestato statyba prie Kaune esančio Čiurlionio muzėjaus. Į naująjį pastatą, kuriame planuojama įrengti specialias šviesas ir oro kontrolę, bus perkelti didžiojo menininko kūriniai. Susirinkusiems kauniečiams ir svečiams savo atsiminimus apie Čiurlionį papasakojo dailininkas prof. A. Žmuidzinavičius, prof. P. Galaunė ir Čiurlionio sesuo V. Čiurlionytė - Karužienė. Doc. A. Savickas kalbėjo apie M. K. Čiurlionio kūrybą ir šių laikų dailę, aktorius L. Noreika padeklamavo S. Nėries eilėraščių Čiurlionio paveikslų temomis. Koncertinėje programoje M. K. Čiurlionio muzikinius kūrinius atliko pianistas G. Trinkūnas ir S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis orkestras. Panašaus pobūdžio minėjimas buvo surengtas ir Vilniuje, kur Čiurlionio preliudus skambino prof. B. Dvarionas, o simfonines poemas "Miške" ir "Jūra" klausytojams pateikė R. Geniušo diriguojamas filharmonijos simfoninis orkestras. Čia taipogi kalbėjo prof. A. Žmuidzinavičius, dailininkas prof. J. Kuzminskis, Kompozitorių Sąjungos pirm. E. Balsys, A. Venclova ir kultūros ministeris J. Banaitis, kuris pranešė minėjimo dalyviams, jog Vilniaus valstybinei vidurinei meno mokyklai-internatui suteikiamas M. K. Čiurlionio vardas. Speciali didžiojo menininko kūrybą ir gyvenimą vaizduojanti paroda atidaryta respublikinės bibliotekos rūmuose Vilniuje.

GRUPĖ ESTIJOS DAILININKŲ IR ARCHITEKTŲ viešėjo Lietuvoje. Jie lankėsi parodose, susipažino su Vilniaus senamiesčiu, buvo užsukę į Kauną ir Trakus. Dailininkų Sąjungos patalpose svečiai ir lietuviai dailininkai aptarė dabartines dailės problemas, pasidalijo įspūdžiais. Estai kalbėjo apie Lietuvą, o neseniai Estijoje viešėję prof. J. Kuzminskis ir Lietuvos Dailininkų Sąjungos sekr. P. Gudynas — apie Estiją ir jos meną.

J. BALTUŠIO romaną "Parduotos vasaros" 110.000 tiražu rusų kalba išleido žurnalas "Družba narodov" geriausių sovietinių romanų serijoje. Knygą vertė A. Kiela, baigminį žodį pateikia A. Makarovas. Kiek anksčiau romanas buvo atspaustas minėtojo žurnalo puslapiuose.

RAUDONDVARIO PILIS baigiama restauruoti. Šis istorinis paminklas sudegė karo metu — buvo likusios tik sienos. Atstatytoje pilyje yra įsikūrusi žemės ūkio mechanizavimo ir elektrifikavimo mokslinio instituto techninė biblioteka, turinti apie 52.000 surinktų spaudinių. Pilies menėje įrengta skaitykla, kuria daugiausia naudojasi minėtojo instituto darbuotojai.

J. GAUDRIMO IR A. SAVICKO monografinio pobūdžio knyga "M. K. Čiurlionis" išleista didžiojo menininko 90 m. gimimo sukakties proga. Autoriai lengvu stiliumi ir forma supažindina skaitytoją su kūrybiniu Čiurlionio keliu. Leidinyje gausu iliustracijų. Ši monografija taipogi buvo išleista ir rusų kalba.

TARPTAUTINĖJ GRAFIKOS PARODOJ "Intergrafika-65" Rytų Berlynė išstatyta eilė Lietuvos grafikų darbų. Parodos kataloge pateikiamų reprodukcijų tarpe yra A. Skirutytės "Mano Tėvynės daina" ir S. Rozino "Motulė".

V. Kst.

PIRKITE

Canada Savings Bonds

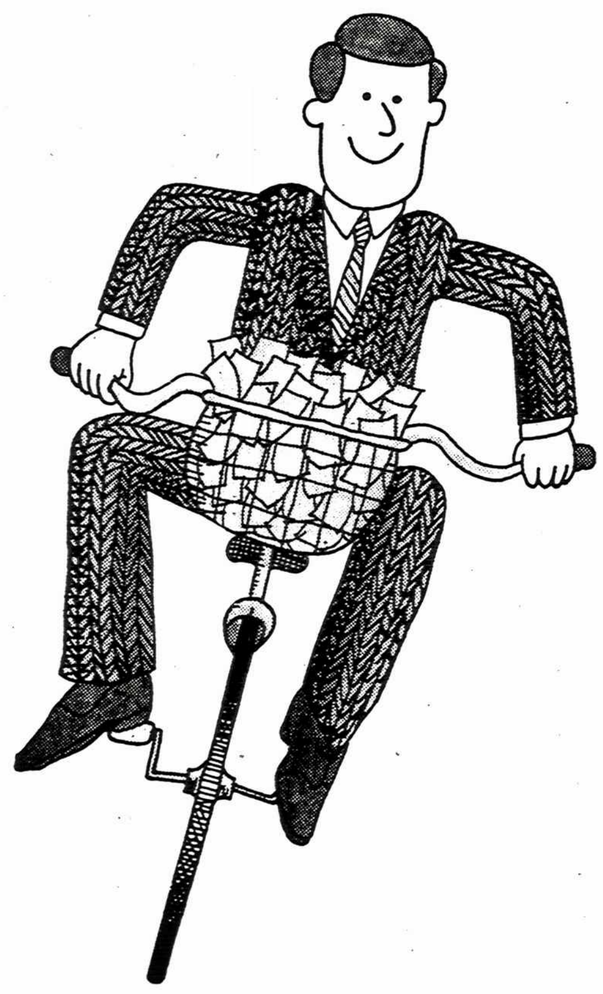

Kanados taupomieji lakštai yra vienas geriausių būdų taupyti. Naujieji lakštai jums uždirbs 4½% per pirmuosius dvejus metus, 5% per sekančius 6 metus ir 5½% per likusius 4 metus. Taigi vidurkis išeina 5.03%, jei taupomuosius lakštus išlaikysite per ištisus 12 metų.

Galite pirkti lakštus nuo $50 iki $10.000 asmeniui, po $50, $100, $500, $1000 ir $ 5.000.

Juos galite pirkti grynais pinigais ar daliniais įmokėjimais bankuose, investavimo įstaigose, šėrų biržose, paskolų bendrovėse ir darbovietėse, kur dirbate, per taupymo planą.

Taupomuosius lakštus galite iškeisti į pinigus kada norite savo banke, kur gausite pilną jų vertę, be to, ir nuošimčius.

Tai puikus būdas taupyti

65-14

Naujas žvilgsnis į M. Lietuvos praeitį

JUOZAS JAKŠTAS

Lietuvių istorikų darbai

Iš lietuvių pusės uoliausiu paskutinės vokiškos teorijos kritiku tapo P. Pakarklis. Jis su jam būdingu įkarščiu įrodinėjo pirmoje vietoje politinius vokiečių istorikų tikslus ir ta prasme aiškino ir kritikavo jų išvedžiojimus. Kritikuodamas vis rėmėsi senais, prieškariniais vokiečių autoritetais ir juos gausiai citavo. Tad jo pagrindinis kalbamu klausimu veikalas "Mažoji Lietuva vokiečių mokslo šviesoje" (1935) yra daugiau gausus rinkinys ištraukų iš senųjų vokiečių raštų. Šalia jų per kandžią kritiką perkošiami pokariniai vokiški autoritetai. Veikalui trūksta grynai mokslininko tono ir vietomis nukrypstama į publicistiką.

Nepalyginti giliau dalyką dėsto Fr. C. Karp veikale "Beitraege zur aeltesten Geschichte des Memellandes und Preussisch - Litauens". Autorius gražiu stiliumi parašytame kūrinyje kritiškai apžvelgia naująsias vokiečių teorijas apie lietuvių vėlyvą imigraciją. Itin reikšminga jo G. Heinrich nubrėžtos rytinės Wildnis sienos kritika. Autoriaus įtikinimai įrodinėja, kad tiek Klaipėdos kraštas, tiek vakarinis Žemaičių pakraštys 13 ir 14 a. buvo kompaktiškai apgyvendinti. Dėmesio vertas jo ginčas su filologais Trautmann ir Gerulliu dėl nadruvių, skalvių ir sūduvių tautybės. Priešingai šiems filologams, Karp stengiasi įrodyti juos buvus ne prūsus, bet artimus lietuviams. Naujas Karp studijoje dalykas — lyginimas nadruvių, skalvių ir net sambų su senais lietuvių vardais, paimtais iš D. Lietuvos 16-17 a. inventorių knygų. Iš vardų didelio panašumo ar net jų tapatybės autorius daro išvadą, kad nadruvių tarmė galėjo būti pereinamoji iš lietuvių į prūsų tarmę, o sambiečių — pereinamoji iš prūsiškos į lietuvišką. Šiaip ar taip, Karpo studija rodo, kad negalima griežtai skirti prūsų kalbos nuo lietuvių ir arčiau tiesos būtų laikyti tiek prūsiškas, tiek lietuviškas tarmes susietas įvairiais giminigumo laipsniais.

Prie šių lietuvių autorių darbų jungtinas dar V. Vileišio veikalas "Tautiniai santykiai Maž. Lietuvoje" (1935), skirtas prūsų lietuvių istorijai ir jų vokietinimui.

Be minėtų lietuvių autorių, prieš vokišką imigracinę teoriją pasisakė eilė lietuvių istorikų ir istorijos mėgėjų, turėjusių tikslą nurodyti politinį momentą, įveltą į istorijos mokslą. Paskutiniu metu susumavo lietuvių istorikų pažiūras į prūsiškos Lietuvos praeitį ir jas bandė sustiprinti savais argumentais miręs istorikas dr. J. Matusas straipsnyje "Lustige Geschichte ir Mažoji Lietuva" (Aidai, 8, 1959).

Abiejų pusių susidūrimas

Paskutinis susidūrimas naujojo vokiško mokslo apie lietuvių vėlyvą įsikūrimą Prūsuose ir lietuviškos pozicijos, ginančios lietuvių autochtoniškumą tenai, įvyko savaimingomis aplinkybėmis. Susidūrimui pradžią davė mūsų neužmirštamas Vydūnas, parašęs laišką kalbininkui Hermanui dėl H. ir G. Mortensenų knygos "Die Besiedelung des nordoestlichen Ostpreussens bis zum Beginn des 17 Jh. Teil 1, 2" (1937-38). Hermannas persiuntė laišką Mortensenui, pavesdamas jam Vydūnui atsakyti. Klaipėdietis M. Gelžinis, gavęs, matyti, Mortenseno atsakymą (1948) iš Vydūno palikimo, paskelbė jį "Naujienose" 1965, I, 9 d.

Paliestasis autorius iš naujo tvirtino savo teoriją apie lietuvių imigraciją ir dar pridūrė, kad ta teorija galėtų būti sugriauta tik su naujai atrastais šaltiniais. Jų abiejų per ilgus metus rinkti šaltiniai neabejojamai įrodę visus Prūsijos lietuvius atsikėlus į Prūsiją maždaug nuo XV a. Vadinasi, ordino laikais lietuvių Prūsijoje nebūta ir tas jų vėliau apgyvendintas kraštas buvęs dykra (Wildnis). Antroji paskelbto veikalo dalis skirta tai dykrai nagrinėti; pirmoje dalyje kalbama apie ordino laikus, įrodinėjant, jog tada ten nebuvo lietuvių. Didžiosios Lietuvos lietuvių imigracijai skirta trečioji dalis buvo numatyta išleisti 1939 m., tačiau jai nebuvo lemta pasirodyti. Pasak Mortenseno, ji negalėjo būti išspausdinta dėl nacinės vyriausybės reikalavimo derinti istorijos mokslą su vokiškais politiniais tikslais. Tai buvo pasakyta 1938 m. Reicho vidaus reikalų ministerijoje (dalyvaujant ir propagandos ministerijos atstovui) sušauktame mokslininkų pasitarime. Pasitarime dalyvavusiems Mortensenams buvo pažadėta paremti minėtos trečios dalies išleidimą, jei jie sutiks suderinti jo turinį su politine linija. Bet p. Mortensenienė su vyro pritarimu čia pat drįsusi pareikšti, jog autoriai geidžia išsaugoti veikalo mokslinę vertę ilgus laikus ir nelinkę kraipyti jo pagal politinius reikalavimus. Dėl drąsaus autorių pareiškimo veikalas negalėjo pasirodyti numatytu laiku.

Mortensenas primena Vydūnui pasitarimą su vyriausybės atstovais ir žmonos pareiškimą atremti įtarimui, esą autoriai darė tyrinėjimus gyvenamojo laiko politinių motyvų poveikyje, atseit, ne grynai moksliniais tikslais vadovavosi. Pagal H. Mortenseną, jo žmona, G. Heinrich, be jokių įkaltinių minčių, tirdama šaltinius, priėjusi išvadą, jog lietuviai Rytprūsiuose nėra čiabuviai, bet atsikėlę (... nicht bodenstaendig sind, sondern eingewandert). Tad buvęs visai atstiktinis dalykas, kad G. Mortensen tapusi "naujos išvados atradėja" kaip tik tuo metu, kai lietuviai pokariniais laikais ėmė reikšti pretenzijas į žymia dalimi lietuvišką Rytprūsių pakraštį.

Istorija nuspalvinta dabartimi

Įdomus H. Mortenseno laiškas gali būti pavyzdžiu, kaip istorijos mokslas, atseit jo vaizduojamoji praeitis neatsiejama nuo dabarties ir josios šiaip ar taip nuspalvinama. Tegul tas mokslas ir bus remiamas šaltinių, bet fragmentiški šaltiniai dažnu atveju įvairuoja savo prasme ir gali būti visaip interpretuojami. Jų aiškinimas gali būti palenktas autoriaus siekiamam tikslui, kuriame atsispindi jo gyvenamosios visuomenės polinkiai. Štai kad ir to paties H. Mortenseno minėtame veikale "Die Besiedelung..." II d., 2 p. skaitome šią būdingą frazę: "Neginčijama tiesa, kad naujų laikų lietuvių apgyvendinimas, kiek jis lietė šių dienų Klaipėdos kraštą (tai parašyta prieš 1939 m.!) ir likusius šiaurės rytų Rytprūsius, tikrai krypo ne į lietuvišką politišką sritį, kuri po lietuvių - lenkų pergalės prie Žalgirio ir sekančiose taikos sutartyse ir net po antros Torno taikos 1466 buvo palikta ordinui; ji ir toliau pasiliko aiškiai prūsiškai vokiška." Panaši pastaba mokslo veikale tik politinių to meto aplinkybių autoriams galėjo būti padiktuota. Šis politinis momentas meta šešėlį ir visam Mortensenų tyrinėjimui. Greičiausia už politinio kabliuko užkliuvo ir 3-čios dalies "Die Besiedelung..." išleidimas.

Kaip matėme, atsakyme Vydūnui Mortensenas sakėsi veikalo planuotas paskelbimas 1939 m. susitrukdė nesutikus autoriams prisitaikyti prie nacinio režimo nubrėžtos linijos. Bet ir paskutiniais metais jis nepasirodė, nors laiške Vydūnui dar 1948 m. Mortensenas tvirtai žadėjo jį paskelbti. Jo paskelbimas, rodos, gražiai derintųsi su vyraujančių vokiečių susidomėjimu prarastais vokiškais Rytais, kaip rodo jų gausūs rytų tyrimo institutai ir rateliai (ypač Goettingeno darbo ratelis). Tarpe apsčių šių institutų bei ratelių leidinių Mortenseno veikalas, turėjęs tikslą "galutinai įrodyti lietuvių imigraciją į Rytprūsius", būtų turėjęs užimti labai įžymią vietą. Tad jo nepasirodymas gal ir galima aiškinti vokiečių istorikų persiorientavimu Rytprūsių lietuvių klausimu pokariniais laikais.

Klausimas tebėra neatsakytas

Nors Mortensenų darbuose ir prasikišo politiniai motyvai, tačiau neneigtina jų mokslinė vertė. Mūsų kritikai P. Pakarklis, F. C. Karp ir paskutinis M. Gelžinis ("Naujienos" 1964, 5—6 nr.) buvo neteisūs, kai perdaug paisydami politikos, nenorėjo vertinti jų mokslinio įnašo į Rytprūsių lietuvių praeities tyrimą. Mortensenai praskynė naujus kelius savo surinktąja gausia, daugiausia archyvine, medžiaga Prūsų Lietuvos istorijai. Jų tyrinėjimų išdavoje reviduotinas senasis vokiečių mokslas, nematęs lietuvių kolonistų Rytprūsiuose ir juos visus laikęs čiabuviais. Iš tikrųjų, į Prūsijos "Wildnis", kaip ir į Užnemunės "pušką" kėlėsi lietuviai ir joje kūrėsi. Tik tas jų kūrimasis vyko ne vien nuo 15 a., bet ir ankstyvesniais ordino laikais. Tačiau atsikeliantieji iš D. Lietuvos lietuviai negalėjo tos dykros pripildyti. Lemiamos reikšmės turėjo jos vidaus kolonizacija, t. y. traukimas lietuvių į ją iš aplinkinių prūsiškų sričių. Tuo būdu, Prūsų Lietuvos apgyvendinimo klausimą tiriant, reikia turėti galvoje vidaus kolonizaciją ir imigraciją iš D. Lietuvos. Kuri iš jų daugiau svėrė dykros apgyvendinimui, parodytų tik nuodugnūs tyrinėjimai jas abi kombinuojant. Istorikų uždavinys ir būtų vesti nagrinėjimus tuo keliu.

Reikia nešališko tyrinėjimo

Dėl pasikeitusios Maž. Lietuvos padėties, kai ji tapo rusų valdoma žeme ir vad. Kaliningrado srities dalimi, neteko prasmės senieji ginčai tarp "seno" ir "naujo" mokslo. Nežinoma ateitis gaubia šį prūsišką lietuvišką kampelį ir ji turi vilioti praeities mylėtojus iš naujo peržiūrėti likimą tų seniausių šio Pabaltijo lopelio gyventojų istorijos slinktyje. Paisytinas šiuo atveju ir sovietinių mokslininkų susidomėjimas kalbamos srities prūsais bei lietuviais. Du jų bus bene pirmieji, atkreipę dėmesį į senuosius Prūsijos gyventojus, būtent, V. T. Pašuto ir P. I. Kušneris. Pirmasis įtraukė Prūsus į savo žinomą Lietuvos istoriją. Mūsų kalbamam reikalui ypač dėmesio vertas Kušnerio veikalas "Etninės teritorijos ir etninės ribos" (1951). Autorius, kuris, matyt, yra daugiau filologas nei istorikas, kritikuoja Gerullį, Mortensenus ir kitus, priskirdamas jiems nacionalistinę tendenciją. Jam rūpi pirmoje eilėje prūsiški - lietuviški vietovardžiai, kurių senumą jis visur stengiasi pabrėžti. Aplamai, Kušnerio veikalas, nors ir nepasižymi originaliomis išvadomis, rodo naują vokišką mokslą buvus šališką. Šališkumas ir verčia šiose pakitėjusiose sąlygose imtis tikrai moksliško prūsų lietuvių praeities tyrimo.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

EGLINTON — OAKWOOD

Naujas modernus 3-pleksas. Viso 17 kambarių, vandens-alyvos šildymas, platus įvažiavimas, vieta 3 mašinoms pastatyti. Kilimai, aluminijaus langai ir kiti priedai. Arti susisiekimo ir krautuvių. Geros nuomos. Pilna kaina $37.500.

BLOOR — JANE — Bungalow

$5.900 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, privatus įvažiavimas ir garažas. Vandens šildymas, didelis sklypas ant upės kranto. Moderniška virtuvė, gražūs kambariai, kilimai ir graži aplinka.

QUEBEC — BLOOR

$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

ST. CLAIR — OAKWOOD

$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų augštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės ir naujai įrengta vonia.

SWANSEA

$4.900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražių plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina $18.500, gal ir mažiau.

SWANSEA — BLOOR

$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

BLOOR — QUEBEC

$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų augštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas

BLOOR — BERRY RD.

$10.000 įmokėti, gražus rupių plytų apartamentinis pastatas — fourplex, tik 8 metų senumo su 4 garažais ir privačiu įvažiavimu. Kiekvienas butas po 2 miegamus, dideli kambariai, patogus išnuomojimas. 5% ilgalaikis morgičius. Geros nuomos. Visai arti susisiekimo ir krautuvių. Labai geras pirkinys.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Klevelando lietuvių studentų grupė, kuri dalyvaus Toronto SLA 236 kuopos baliaus programoje spalio 16 d. Prisikėlimo salėje

Mūsų jėgos... Lietuvai tėvynei!

(Atkelta iš 1 psl.)

sunkus suprasti, nors paaiškinimo reikalingas. Jo daug kas pasigedo. Bent kongreso vadove reikėjo įdėti keletą vaidinimo turinį paaiškinančių pastabų. Vaidintojai buvo gana gerai pasiruošę ir kiekvienas stengėsi kiek galint geriau perduoti savo vaidmenį. Šis jų bandymas rodo, kad Toronte jaunieji galėtų sudaryti pastovią vaidintojų grupę.

Apylinkės scenoje

Talentų popietėje, kuri buvo pavadinta "Trys valandos su jaunimu", be Toronto, dar dalyvavo 7 apylinkės. Jos atsiuntė savo rinktinius talentus — paskirus asmenis ir kolektyvus. Neįmanoma aprašyti kiekvieno jų pasirodymo, bet galima pasidžiaugti bendru įspūdžiu. Ta popietė buvo vienas įdomiausių kongreso dalykų. Joje atsispindėjo daugelio Kanados lietuvių apylinkių jaunimo veidas, kuris iki šiol taip sutelktai dar nebuvo pasirodęs. Visų apylinkių pasirodymas buvo pasigėrėtinas ir taip parinktas, kad nesikartotų. Windsoras davė gražią lietuvaičių dainininkių trijulę, Montrealis — pianistą R. Piešiną, poetą K. Barteška, taut. šokių grupę, operos sol. E. Kardelienės keletą mokinių, Torontas — tautinių šokių grupę, Sudbury atsiuntė pasižymėjusį akordeonistą A. Kusinskį ir kanklininkių grupę, Delhi paruošė puikią melodeklamaciją (R. Augustinavičiūtė ir S. Steigvila, akomp. B. Augaitytė), Londonas-Rodney — chorą, vad. kun. B. Pacevičiaus, Hamiltonas — garsųjį savo "Gyvatarą". Visi susilaukė labai šilto priėmimo. Kiekvienas pasirodymas buvo savaip originalus. Pvz. Londono - Rodney jaunimo choras imponavo savo apranga (mergaitės baltomis suknelėmis, vaikinai — baltais švarkais, juodom kelnėm), gyva laikysena ir nenuobodžiu, greito tempo dainavimu. Šokių grupės konkuravo savo aprangos puošnumu, šokių išpildymu, grakštumu, sklandžiais deriniais. Tris valandas užtrukusi programa laikė pavergusi publikos dėmesį, kuri nerodė nuobodulio ženklų. Programą pranešinėjo torontietė Jūratė Batūraitė. Programos organizavime labai daug pasidarbavo KLB tarybos narys E. Daniliūnas iš Londono.

Didysis pobūvis

"Kermošius" mėgsta, pasirodo, ne tik senimas, bet ir jaunimas. Daugiausia dalyvių sutraukė šokių vakaras Queen Elizabeth Building salėje, kurioje telpa 5000 asmenų. Žinoma, 5000 lietuvių nesusirinko, bet galėjo būti apie pusantro tūkstančio. Salėje erdvės netrūko, bet dalyviai gerokai ją užpildė. Sceninės programos čia jokios nebuvo — pasitenkinta orkestro muzika, šokiais, bufetu ir pasišnekučiavimu.

Sekmadienio pamaldos

Centrinės kongreso pamaldos įvyko Prisikėlimo bažnyčioje. Jas laikė jaunimo atstovas kun. J. Staškevičius, pamokslą pasakė kun. A. Simanavičius, OFM, iš Kennebunkporto, kur jis dirba lietuvių gimnazijoj kaip mokytojas. Giedojo Prisikėlimo par. choras. Pamaldos buvo įspūdingos savo lietuviškumu ir naujoviškumu. Viena tokių naujovių — lekcijos skaitymas, kurį atliko dr. Arūnas Dailydė. Bažnyčia buvo sausakimšai pilna. Kongreso dalyviai, kurie pasivėlino į pamaldas, turėjo eiti į salę, kur buvo laikomos tuo pačiu metu kitos pamaldos. Dalis jaunimo dalyvavo Šv. Jono Kr. bažnyčioje laikytose pamaldose. Evangelikai dalyvavo savo pamaldose (Bloor-Alhambra gt.), kurias atlaikė kun. Alg. Žilinskas.

Iškilus koncertas

Su dideliu pasisekimu praėjo ir sekmadienio koncertas, kurio programą atliko žymioji solistė L. Šukytė ir pianistas T. Gurevičius. Solistė, akomponuojama D. Skrinskaitės, išpildė Mocarto, Šuberto, Brahmso, Beethoveno, Poulenc, Šopeno, Puccini, Br. Markaičio ir Vl. Jakubėno kūrinius — italų, vokiečių, prancūzų ir lietuvių kalbomis. Kiekvieną solistės padainuotą kūrinį lydėjo gausūs plojimai, bet kai perėjo į lietuvių kūrybą, jie dar sustiprėjo. Publika nekartą prašė kartoti, ir solistė padainavo dvi dainas virš programos. Publika karštai plojo ir kylančiam pianistui T. Gurevičiui, kuris išpildė du ilgokus kūrinius: Beethoveno sonatą op. 13, nr. 8 ir Šopeno Scherzo B Flat Minor. Šiame koncerte jis parodė gerokai pažengusį muzikinį talentą bei subrendimą.

Užbaigiamasis banketas

Kongreso užbaigiamasis aktas įvyko Park Plaza viešbutyje, kur buvo pasistiprinta vakariene ir išklausyta kalbų bei sveikinimų. Invokaciją sukalbėjo evang. kun. A. Žilinskas. Pagrindinę kalbą pasakė VLIKo pirm. ir Pavergtų Europos Tautų Seimo pirm. V. Sidzikauskas, atvykęs iš Niujorko. Jis kalbėjo tema "Tauta be jaunimo — tauta be ateities"; padrąsino Kanados jaunimą žengti lietuviškuoju keliu. Sveikinimo žodį tarė Š. Amerikos Liet. Studentų Sąjungos pirm. P. Žygas, o vėliau gautus sveikinimus raštu perskaitė banketui vadovavusi G. Rinkūnaitė. Tie sveikintojai buvo prel. Pr. Juras iš JAV, kun. J. Borevičius, SJ, iš Čikagos, provincijolas kun. L. Andriekus, OFM, dr. E. Jasevičiūtė iš Fort Wiliamo, p. Kamantas iš Klevelando. Banketo vadovė pristatė konkursui rengti komiteto narius, o susirinkusieji jiems stipriai paplojo. Užbaigiamąją kalbą pasakė rengėjų komiteto pirm. stud. A. Šileika, visiem išreikšdamas padėką, apgailestaudamas įvykusius trūkumus ir išreikšdamas viltį, kad pirmasis Kanados lietuvių jaunimo kongresas nebus paskutinis. Su jo žodžiu buvo užverstas kongreso lapas ir paliktas praeičiai, viliantis, kad kongreso darbai ir iškeltos idėjos ves į konkrečius ateities darbus.

Baigiant reikia pažymėti, kad jaunieji, rengdami kongresą, turėjo gerą talką iš vyresniųjų pusės — Liet. Bendruomenės veikėjus: A. Rinkūną, dr. J. Sungailą, Stp. Kairį, inž. E. Čuplinską, archit. V. Banelį, E. Daniliūną. Iš jaunųjų uoliai dirbo: A. Šileika, G. Rinkūnaitė, A. Bušinskaitė, D. Skrinskaitė, kun. J. Staškevičius, H. Steponaitis, R. Stirbys, R. Vaštokas ir kt. Aplamai, Toronto lietuvių jaunimas į kongresą įdėjo daug darbo.

Svečių įspūdžiai

Paklausinėjus buvo patirta įvairių nuomonių. Jos daugiausia geros, nors trūkumų neslepia. Būdinga pastaba buvo pareikšta vieno skautų veikėjo iš JAV: permaža informacijos kongreso reikalu JAV. "Aš, — sakė jis, — viską sužinojau iš "T. Žiburių" ir suorganizavau ekskursiją iš Worcesterio net 15 asmenų. Tai būtų padarę ir kiti, jeigu būtų daugiau žinoję." Nežiūrint to, visdėlto iš JAV buvo matyti visa eilė jaunųjų svečių, ypač iš kaimyninių vietovių. Visi reiškusieji pastabas betgi pridurdavo: tai juk I-sis jaunimo kongresas. Bvs.

TORONTO ONT

Lietuvių studentų žinios

Studentų suvažiavimas. Š. m. lapkričio 25—27 d. Klevelande, Sheraton-Cleveland viešbutyje, įvyks Š. A. Lietuvių Studentų Sąjungos XV visuotinis suvažiavimas. Visa studentija yra kviečiama ir raginama šiame suvažiavime gausiai dalyvauti.

Ateitininkų žinios

SUSIRINKIMAI:

jaunučių berniukų, iki 6 sk. — sekmadienį, spalio 17 d., 4 val., Liet. Vaikų Namuose;

jaunesniųjų berniukų, 7-8 sk., irgi šį sekmadienį, 4 val., Prisikėlimo par. muzikos studijoje;

vyr. moksleivių bendras berniukų ir mergaičių susirinkimas — šį sekmadienį, 6 val., LV Namuose.

Į visus susirinkimus kviečiami atvykti ir ne ateitininkai, arba norį įsijungti į ateitininkų eiles.

Vasaros stovyklos filmas, kurį pagamino archit. V. Petrulis, jau yra beveik baigtas. Filmininkas nori dar tik prijungti keletą ramių vaizdų iš stovyklavietės ir apylinkių filmo apipavidalinimui. Po to filmas bus rodomas jaunimui ir tėvams.

Nario mokestis šiais metais įvedamas visiems būreliams. Visi ateitininkai — moksleiviai, jaunučiai ir vyresnieji — moka $1 į metus.

Jaunesniųjų moksleivių at-kių Gintarių ir Vaidilučių būrelių susirinkimuose išrinktos šios būrelių vadovės: **Gintarių** — Elytė Kriščiūnaitė, pirmininkė, jos pavaduotoja Bernadeta Aušrotaitė; **Vaidilučių** — Ramunė Stravinskaitė, pirmininkė, pavaduotoja — Sigita Virkutytė.

Jaunesnės moksleivės at-kės Gintarės ir Vaidilutės, o taip pat ir jaunutės at-kės šį sekmadienį, spalio 17 d., kartu su globėjom važiuoja į filmą "The Greatest Story Ever Told" (New Glendale Cinerama — 1661 Avenue Rd., į šiaurę nuo Lawrence Ave.). Įėjimas $1.00 ir kelionės bilietukai. Mergaitės renkasi į L. V. Namus ir iš ten išvyksta 12.30 val. Prašom nesivėluoti. Kam patogiau, galima tiesiai vykti į nurodytą vietą, tačiau prie įėjimo prašom palaukti atvykstančios grupės, nes vietos rezervuotos visai grupei. Filmas prasideda 2 v. p.p. Mergaitės, norinčios vykti į filmą, praneša ses. M. Viktorijai tel. LE 4-5773 iki ketvirtadienio vakaro. Kviečiamos ir 9 sk. vyr. moksleivės.

Tėveliai, kuriem patogiau, prašomi pasiimti mergaites nuo kino teatro arba iš L. V. Namų; susitarti iš anksto.

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas
tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4. TEL. LE 2-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

MOKA: 4½—5%
Už depozitus apskaičiuojama kas 3 mėn., už šėrus — kas metai.
ASMENINĖS PASKOLOS duodamos iki $5.000 iš 7%; palūkanos mokamos tik nuo likusio balanso.
MORTGIČIAI — atviri iš 6½%.
NEMOKAMAS GYVYBĖS DRAUDIMAS indėlių sumai iki $2.000.

GALIMA APMOKĖTI įvairias sąskaitas:
namų mokesčius, dujinio šildymo, telefono ir kt.
Parduodamos banko perlaidos ir keliautojų čekiai (travelers cheques)
KOOPERATYVO ČEKIAI galioja visoje Kanadoje
1965 m. liepos mėn. 31 d. KAPITALAS — $ 1,737,056

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

JANE — BLOOR, $6.000 įmokėti, mūro, atskiras, 7 kambariai, per du augštus, 2 virtuvės, geras šoninis įvažiavimas, reikalingas vidaus remonto; prašo $21.900.

ROYAL YORK — BLOOR. $5.000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, 2 augštų, privatus šoninis įvažiavimas; prašo $22.000.

KIPLING — BLOOR. $7.000 įmokėti, 6 kambarių vienaaugštis, su gražiu kiemu; prašo $19.900.

JANE — ANNETTE, $3.000 įmokėti, mūro, atskiras, per 2 augštus, 6 kambariai, privatus įvažiavimas; prašo $18.900.

INDIAN RD. — HEWITT. $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 kambarių, per 3 augštus, 3 virt., garažas, platus šoninis įvažiavimas, kaina $28.000.

SWANSEA — QUEENSWAY. $6.000 įmokėti, mūro, atskiras, 8 kambarių vienaaugštis, garažas, privatus įvažiavimas, gražus kiemas; prašo $17.500.

Neradę atitinkamo namo bei biznio šiame skelbime, prašomi paskambin ir Jums bus surasta ko Tamstos pageidaujate — vieta, kokybė ir kaina Cia gausite rimtą, sąžiningą patarimą.

J. KUDABA, LE 1-1161, namų RU 3-2105

Jei turite REUMATINIUS SKAUSMUS

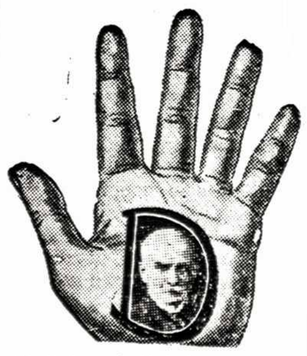

Niujorko valstijoj, Syracuse mieste išrastas naujas preparatas naudotis namuose, ir tūkstančiai, kurie kenčia nuo reumatizmo Kanadoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kituose kraštuose, sako, kad jis yra labai naudingas. Daugelis pranešė, kad pajuto palengvėjimą panaudojus šį preparatą tik kelias dienas.

Mr. Delano rašo: "Norėdami padėti kenčiantiems, jei dar nesate išmėginę mano metodo, mielu noru atsiųsime jums pilno dydžio 90 centų vertės dėžutę už žemą kainą. Jokių kitų įsipareigojimų. Šis mėginimas turėtų padėti jums".

Jei jums nepadėtų, kaip dauguma yra tvirtinę, kad jiems padėjo, vistiek būsite tikrai patenkinti. Iškirpkite šį skelbimą ir kartu su savo pavarde bei adresu, pridėję 25 centus už bandomąją siuntą, pasiųskite šiuo adresu.

THE DELANO CO. LTD.
417 St. Peter St., Room 28
Montreal, Que.

DELANO JAU YRA DAU ATSIEKĘS REUMATIZMO SKAUSMŲ SUMAŽINIMO SRITY.
Pastaba: Tai atviras ir sąžiningas pasiūlymas, kuriuo turėtų susidomėti visi, turį reumatizmo skausmus.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

Cigarečių kartonas — visų rūšių 200 štukų — **už $3.09**

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir kt. Kas nori pigiai pirkti įvairius FOTO APARATUS arba filmų aparatus — BOLEX, KEYSTONE-BELL, HOWELL ir kt., juos gali gauti pas mus su 25% NUOLAIDA.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE

Moteriškos kojinės — Nylon seamless — reg. $1.00 pora —speciali nuolaida—2 poros už $1.00

Parkdale B-A Service Centre

1181 QUEEN St. W., prie Gladstone
535 - 9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Mašinų vilkimas (Towing) darbo val. tel. 535 - 9468 po 7 v. v. RO 6 - 8503
Mechaninis mašinų taisymas, ELEKTRONINIS (Alen Scop) patikrinimas. Kvalifikuoti mechanikai.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)
531-1432 A. B. Beresnevičius

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West
prie pat Runnymede Rd.
PR. KERBERIS
RO 7-5454
Namų tel. LE 5-1584

BLOOR—ISLINGTON, $5.000 įmokėti, gražus 6 kambarių bungalas, vandens alyvos šildymas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola 10-čiai metų.

BABY POINT, $5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas, garažas su privačiu įvažiavimu.

JANE — BLOOR, $6.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, 2 vonios, 2 virtuvės, kambarys rūsyje, garažas.

INDIAN RD.—BLOOR, $8.000 įmokėti, 11 kambarių, 3-jų butų, atskiras mūrinis namas, garažas su šoniniu įvažiavimu, puiki nuomavimui vieta.

BLOOR — KENNEDY Park Rd., $10.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, puiki vieta.

BLOOR — WINDERMERE, apie $10.000 įmokėti, gražus 7 kambarių šiurkščių plytų atskiras namas, garažas su plačiu įvažiavimu, puikus kiemas, viena atvira skola 10-čiai metų, pirmą kartą pardavimui.

GEOFFREY—INDIAN Rd., $10.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras namas, plus kambarys rūsyje, 4 vonios, 3 virtuvės, dvigubas garažas, gauna apie $3.900 metinės nuomos.

527 Bloor St. West
J. RUKŠA
LE 2-4404
Namų tel. LE 6-9165

RETA PROGA !

KEELE — LAWRENCE, $18.000 įmokėti; gražus mūrinis 11 butų pastatas. Visi butai turi po du miegamuosius. Šildymas alyva. Garažai. $15.000 metinių pajamų. $95.000 pilna kaina.

KINGSWAY RAJONE, $30.000 įmokėti už 9 metų senumo 16 butų namą. Šildymas alyva. Garažai. $19.000 metinių pajamų. 5¼% pirmi mortgičiai. Prašo $140.000.

PARKDALE RAJONE, $55.000 įmokėti. 39 butai, 7 metų senumo. Arti Queen — King gatvių Požeminiai garažai. Keltuvas (elevator). $50.500 pajamų. Kaina tik $347.000.

BAYVIEW VILLAGE rajone, $45 tūkst. įmokėti; puikus 29 butų pastatas. Visi naujausi įrengimai. Keltuvas, F.M. intercom sistema ir kt. $.40.000 pajamų. Prašo $275.000.

ARTI TĖVŲ PRANCIŠKONŲ BAŽNYČIOS, $60.000 įmokėti, naujas 67 butų apartamentinis pastatas. Visi naujausi ir moder. įrengimai. Požem. garažai. Visi butai išnuomoti. $98.500 pajamų į metus. $700 tūkst. pilna kaina, ypatingai gera proga — naujas pastatas viduryje miesto.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

AL GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

GLENDONWYNNE — BLOOR

$30.000 prašoma kaina, įmokėti $10.000, vienas atskiras mortgičius balansui 10 metų; 8 dideli kambariai per 2 augštu, vandeniu alyva šildomas, geras šoninis įvažiavimas, garažas, gražus, lygus sklypas.

BLOOR — EVELYN

$26.900 prašoma kaina, įmokėti $8.000, vienas atskiras mortgičius balansui; 9 kambariai per du augštu, vandeniu šildomas, šoninis įvažiavimas — garažas, 3 vonios, 2 virtuvės, kvadratinis planas.

DUNDAS — RUSHOLME

$17.900 pilna kaina; atskiras, mūrinis dupleksas, 2 atskiri butai, vandeniu alyva apšildomas, 8 dideli kambariai. Įmokėti apie $3.000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos

2 MULOCK AVE. 769-5171 vak. 762-9759
- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų ir lubų plytelės, insuliacija
- Atliekam visus statybos darbus
- Statome priestatus, fabrikus, krautuves, namus

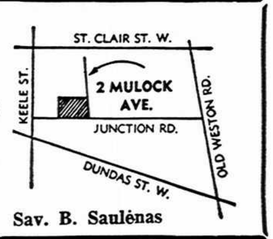

Sav. B. Saulėnas

KALUPE

DEIMANTAI — LAIKRODŽIAI — TAISYMAS — MONOGRAMOS
Latviška brangenybių krautuvė (Jeweller)
964½ BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. TEL. 533-2837.
Kviečia atsilankyti... Lietuviams duodama nuolaida.

SUPERTEST SERVICE STATION

Savininkas VYTAUTAS (Vic) DOBILAS
KVALIFIKUOTAS AUTO MECHANIKAS

2395 Bloor St. W. • Toronto • RO 9-6237

SUPERTEST ALL CANADIAN GAMINIAI

GAZOLINAS, TEPIMAS, ALYVOS KEITIMAS IR VISI ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ AUTO MECHANINIAI PATAISYMAI. VISI APYLINKĖS LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI PASINAUDOTI SAVŲJŲ PATARNAVIMU.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

KING — DUNN rajone, gerų plytų, 10 didelių kambarių; vandeniu apš., 3 virtuvės, 2 vonios, 4 kambariai pirmam augšte, garažas, vienas morgičius, $6.000 įmok.

100 AKRŲ ŪKIS. 45 MYLIOS NUO TORONTO, tarp 11 ir 400 plentų; 9 kambarių su visais miesto gero namo patogumais, plytų gyv. namas, tvartas, didelis vištininkas, daržinė; per vidurį ūkio upė su gražiais krantais. Skubiam pardavimui; prašo tik $15.600; vienas mortgičius 5½%.

QUEEN — SHAW $3.000 įmokėti, gerų plytų namas; 2 modernios virtuvės, garažas, be mortgičių.

QUEEN — NIAGARA, 5 kamb. namas, garažui vieta. Visa kaina $ 4.500.

JANE — BLOOR atskiras, gerų plytų, 6 kamb. moderni virtuvė, garažas, be mortgičių. Įmoketi $ 7.000.

MIMICO, 4 kamb. plytų - akmenų, vienaaugštis, garažas, prašo $11.900.

DOVERCOURT—COLLEGE, $3.000 įmokėti; 8 dideli kamb., 2 virt., naujas pečius; garažas, be mortg.

DUPLEKSAS, DOVERCOURT-COLLEGE, mūro 5 ir 6 kamb., apartmentai; modernus ir naujas pečius, 2 vonios; dvigubas garažas, 10 metų mortgičius.

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • LIGOS • BONDAI • GYDYTOJŲ VIZITAI • OPERACIJOS • VAIKAMS MOKSLUI TAUPYMAS • MĖNESINĖS PAJAMOS IR T.T.

BALIO MASKELIŪNO AGENTŪRA

MEMBER LUA Namų tel.: 277-0814 (13 METŲ PATIRTIS)

7 Superior Ave., Room 206A, Toronto 14, Ont. Tel. 251-4864

KELIONIŲ BIURAS

FOUR SEASONS TRAVEL
323 LAKESHORE RD. EAST, **Port Credit**

V. BAČĖNAS Visais kelionių reikalais, visame pasaulyje maloniai Jums patarnaus.

Tel. CR 8-7261 • Namų LE 6-4681

KELIONIŲ BIURAS
kelionėms po visą pasaulį.

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

697 Bay Street, Toronto 2. Tel. EM 6 - 9488

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latvĳą, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ue Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT., CANADA

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

Res. tel. LE 6-5363 K. STRIAUPIS
Res. tel. 536 - 7266 P. JONIKAS

TELEVISION-RADIO-Hi-Fi Service — Dirbtuvė

Tel. **532-7733**

Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, patefonus, transistorius ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas lietuvio techniko.

T.V. antenos statomos ir taisomos.

Parduodame vartotas ir naujas T.V. ir H.-F.

CLEAR - VISION T.V., Hi-Fi
1736 Dundas St. W.

Sav. R. STASIULIS

Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Telefonas LE. 2-5191

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Savininkas STAN MURAS
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už sutaupas moka nuo 4½% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7%. Už paskolas - morgičius — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000.00.

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius; šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val., o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

SUJUNGTA

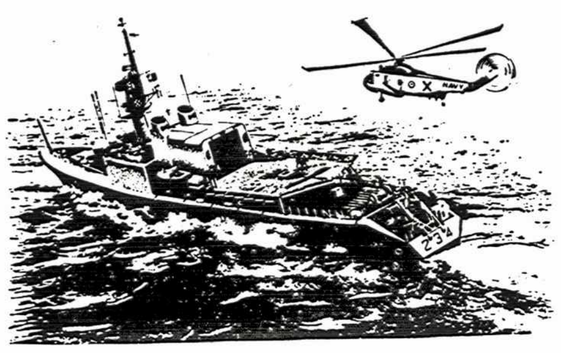

DIDESNEI JĖGAI

Niekuomet nebuvo geresnės progos tarnauti... mokytis... ir keliauti Kanados kariuomenėje. Ginkluotų pajėgų sujungimas sudarė galimybes karjerai, apie kurią verta pagalvoti. Jei jūs atitinkate augšto lygio Kanados kariuomenės reikalavimus, galite pasiekti visam gyvenimui gerą karjerą, kuri yra įdomi ir gerai apmokama.

Jei norite daugiau sužinoti apie moderniausią pasaulio kariuomenę, teiraukitės pas vietos "CANADIAN ARMED FORCES CAREER COUNSELLOR".

DABAR JŪS TURITE GERESNĘ PROGĄ TARNAUTI ...MOKYTIS... IR KELIAUTI ĮSTOJĘ KANADOS KARIUOMENĖN

Pajieškojimai

Pajieškoma **Olia Petrauskienė**, gim. Kiudulaitė iš Mažeikių; tarnavo Mažeikių pašte. Jieško Jadzia Vidnieks.

Žinantieji arba ji pati prašomi atsiliepti šiuo adresu:
Jadzia Vidnieks, 64 Eastern Beach, Geelong, Vic. Australija.

Dirbtinių dantų
atsipalaidavimo nereikia bijoti

Daugelis turinčių dirbtinius dantis yra patyrę nemalonumų, kai plokštelė iškrenta, išslysta ar pradeda slankioti kaip tik negeru laiku. Negyvenkite baimėje, kad ir jums taip neatsitiktų. Tik truputį uždulkinkite FASTEETH, šarminių miltelių (be rūgšties) ant jūsų dirbtinių dantų. Jie geriau laikysis ir jūs daug patogiau jausitės. Neatsiras rūgščių. Dings "plokštelių kvapas". Reikalaukite FASTEETH kiekvienoje cheminių gaminių parduotuvėje.

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra varymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

International Driving School
WALDI
Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2 - 2100
Skyrius:
859 COLLEGE ST.
Tel. LE 2-5461
Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

KUR SLEPIASI
pagrindinis kurstytojas

Atkelta iš 2-ro psl.

amerikiečius. Nereikia manyti, kad kiniečiai to fakto nesupranta. Jie tai puikiai žino ir už tai žaidimą stengiasi pridengti Pakistanu, o ateityje suras ir kitokių priedangų. Pakistano ir Indijos kautynės užkulisyje tėra kiniečių žaidimas, siekiant savo tikslų, lygiai toks pat, koks tikrumoje yra Vietnamo karas, kurio tikrasis bosas sėdi Pekinge. (b.z.)

A.P. GARAGE
60 HOWARD PARK AVE.
LE. 5-9130
Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.
Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.
30 DEWSON ST., TORONTO
Telefonas LE. 4-1403

A. ČIŽIKAS
ALFA RADIO & TV
Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.
TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

Lietuvis LAIKRODININKAS
F. BOCHULIS
280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6 - 6100
Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakare.

Margos įvairybės

● Per keletą šimtmečių Vatikano šveicarų gvardiją sudarydavo 150 augalotų jaunų vyrų, papuoštų originalia dryžuota uniforma. Popiežius Jonas XXIII 1959 m. sumažino jų skaičių iki 100, o š.m. liepos 1 d. tas skaičius sumažintas iki 75, bet iš tikrųjų dabar yra tik 68 vyrai. Priežastis — neatsiranda vyrų, norinčių tarnauti Vatikano gvardijoje.

● Rio de Janeiro policija išleidžia orą iš padangų nelegaliai pastatytiems automobiliams, kad jų savininkai negalėtų pabėgti, kol miesto vilkikai juos nusiveš.

● Napoleono parašas 1804 m., tuoj po karūnacijos, buvo gana prašmatnus. 1805 m. gruodžio 2 d., po pergalės prie Austerlico, Napoleono parašas buvo ypač aiškus. Raidės buvo parašytos labai kruopščiai. Po 1806 m. žygio į Prūsiją braižas darėsi skubotas ir grubus. 1812 m. rugsėjo 21 d. Maskvoje Napoleono parašas ryškiai pasikeitė. Tai buvo tarytum rašyti nebaigtas žodis su kabliuku. 1812 m. spalio mėn., traukiantis iš Rusijos, jo parašo jau buvo tik viena raidė. 1813 m., kai Napoleonas pralaimėjo prie Leipcigo, iš jo parašo jau nebeliko nė raidės, tik kažkas panašaus į gaidžio uodegą, pagražinta dėmėmis. 1814 m. balandžio mėnesį imperatorius pasirašė Fontenebleau aktą — atsisakymą nuo sosto. Šis jo parašas buvo panašus į sudžiūvusio augalo stiebą. Ir pagaliau Šv. Elenos salos kalinio parašas buvo visiškai nebepanašus į pirmykščius. Tai buvo parašas abejingo, labai pavargusio žmogaus. Parinko Pr. Al.

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ —

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimų atvejais, švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Telefonas WA 1-3924

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

ŠYPSENOS

Pasikalbėjimas

Žmona: Tai tu vėl grįžti iš karčiamos?

Vyras: Taip, grįžtu. O ką, ar norėtum, kad aš ten visą laiką sėdėčiau?

Pamokantis vizitas

Žmona: Nekviesk Jurgaičio vakarienei. Nieko neturiu paruošusi, o namai baisioj netvarkoj.

Vyras: Tai niekis. Juk Jurgaitis yra artimas mūsų draugas. Be to, jis ruošiasi greitai vesti. Aš noriu jam parodyti, kaip iš tikro atrodo šeimyninis gyvenimas.

Juoda katė

Partietis pasivėlino į susirinkimą. Pirmininkas klausia, kodėl taip atsitiko.

— Drauge pirmininke, — teisinasi pasivėlinęs, — juoda katė perbėgo man skersai kelią ir todėl turėjau pasukti aplinkiniais keliais.

— Kaip tu gali tikėti tokiais prietarais? — bara jį vadovas. — Kai man juoda katė perbėga skersai kelio, aš tik persižegnoju ir žengiu toliau.

Ilgiau gyvena

— Ar tiesa, jog moterys ilgiau gyvena už vyrus?

— Kiek tai liečia našles, tai tiesa . . .

Skandalai

— Politiniai skandalai, — pareiškė Winston Churchill, — kaip skylės puspadyje: mes į jas neatkreipiam dėmesio tol, kol manome, kad tik mes apie jas žinom.

Neališku

— Kai vėlai pareinu į namus, mano žmona nieko nesako, tik krato galvą.

— Kieno galvą, savo ar tavo?

Pašnekesys Vilniuje

— Užima tokią augštą vietą, o pats — tikras biurokratas ir kultūros priešas!

— Netiesa. Jis yra didžiulis kultūros draugas.

— Kaip tai?

— Belaukdamas prie jo kabineto durų perskaičiau Tolstojaus "Karą ir taiką", o mano kaimynas — Šolochovo "Tykųjį Doną"... Parinko Pr. Al.

DRAUDIMAI

233 - 3323 arba RO 6 - 0811

P. BARAUSKO AGENTŪRA

Naujas adresas: 38 CEDARCREST DRIVE, Islington (kampas Dundas ir Royal York)

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
Teisininkas - advokatas, notaras
100 ADELAIDE ST. W., Room 107
TELEFONAS EM 6-4182
Toronto

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA —
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai - Notarai
35 HAYDEN ST., TORONTO
(arti Bloor ir Yonge gatvių)
Tel. įstaigos: WA 4-9501
Tel. namų: BE 3-0978

DR. J. MATULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)
Priėmimo valandos:
pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.
Telefonas RO. 6-1372

George BEN, B.A.
Advokatas notaras
1134 DUNDAS ST. W., Toronto 3
Telefonas LE 4-8431

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
262 Roncesvalles Ave.
(prie High Park Blvd.)
Tel. 535-7025
Priima pacientus pagal susitarimą.

STANLEY WM. FROLICK, B.A.
advokatas notaras
80 RICHMOND ST. WEST
Telefonas 362-2585
Įstaigoje kalbama ir lietuviškai

DR. V. SADAUSKIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER ROAD
(2-ras namas nuo Roncesvalles)
Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: 9 - 12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
408 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio vaistinės namų II augštas.
(Įėjimas iš Howard Park Avenue)
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v. r. iki 1 v. p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antrad. ir penktadieniais nuo 6—8 v.v.
Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

Kabineto telefonas LE. 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(į rytus nuo Dufferin St.)

BATHURST
Dantų Klinika
794 Bathurst St.
(Kampas Bloor ir Bathurst)
Tel. 534 - 8814

Dėmesio namų savininkai!
Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.
BR. AMBAKAS
Tel. LE 7-2815

Dr. P. VYTĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
24 Calvington Dr., Downsview.
(prie Keele į šiaurę nuo Wilson Ave.)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 633 - 1167

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ
draudimo įstaiga
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS
24 val. pat. RO 9-4613
Darbo val. RO 9-4131
Namų RO 6-7132

TORONTO, ONT.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Nuo šio sekmadienio prasideda tikybos pamokos mokiniams, lankantiems viešąsias mokyklas ir ateinantį pavasarį besiruošiantiems pirmajai Komunijai. Pamokas praves N. Pr. M. seserys. Pirmoji pamoka įvyks šį sekmadienį po 9.30 val. pamaldų muzikos studijoje. Visi vaikai renkasi kartu. Vėliau mokiniai bus paskirstomi grupėmis.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Swansea rajone susitarus telefonu.

— Prie bažnyčios durų sekmadieniais jaunimo organizacijos platina ženklelius paremti lapkr. 13 d. lietuvių žygiui į Jungtines Tautas. Skatiname juos įsigyti.

— Gyvojo Rožinio Draugijos narių susirinkimas — šį sekmadienį po 9.30 val. pamaldų par. salėje. 9.30 v. Mišios — draugijos intencija.

— Lietuvių kapinėse baigti išlieti pamatai paminklams statyti. Šeimos, suinteresuotos antkapių statymu dar šį rudenį, gali pranešti paminklų gamintojams, kad pamatai jau paruošti.

— Įspūdingai praėjo praėjusį sekmadienį pamaldos Kanados L. B. krašto tarybos suvažiavimo proga. Jose dalyvavo dauguma tarybos narių.

— Šį šeštadienį 9 v.r. — gedulingos pamaldos už a.a. Joną Paliulį, velionies vienerių metų mirties sukakti prisimenant.

Kanados lietuvių jaunimo kongreso proga buvo išleistas specialus leidinys, redaguotas Ald. Bušinskaitės. Jis buvo platinamas kongreso dalyvių tarpe, o nedidelis jo likutis išsiuntinėtas apylinkėms per krašto tarybos narius. Leidinyje yra įdėtas kongresui rengti komiteto pirm. stud. A. Šileikos sveikinamasis žodis, R. Vaštoko ir A. Bušinskaitės straipsniai, L. Švėgždaitės ir K. Barteškos eilėraščiai, kongreso darbų programos, kolonijų jaunimo veiklos aprašymai ir daug iliustracijų, išdėstytų per 48 psl.

E. ir A. Veimeriai su šeima apsigyveno Los Angeles, Kalifornijoj. Sūnus Arūnas pradėjo lankyti par. mokyklą, o duktė Irena mokosi Putname pas seseles; šį pavasarį baigs gimnaziją.

A. ir J. Gudavičių atsiustoj užuojautoj įsibrovė klaida: vietoje Jonui Vizgirdui turėjo būti Vizgirdai.

"Latvija-Amerika", latvių dukart savaitinis laikraštis, 81 nr. idėjo ilgoką straipsnį apie Čiurlionio Ansamblį drauge su nuotrauka. Straipsnio autorius — A. Kivlenieks.

PADĖKA

1965 m. rugsėjo mėn. 1 d. mirė mano mylimas vyras **Pranas Dailidė** Syracuse N. Y., kur rugsėjo mėn. 4 d. ir palaidotas.

Šioje vietoje tebūna man leista nuoširdžiai padėkoti kun. prel. M. Krupavičiui, kun. klebonui P. Ažubaliui Šv. Jono Kr. par. klebonui Toronte, Kanadoje, už jų jautrias užuojautas ir maldas. Ypatinga mano padėka priklauso Utica N.Y. lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. E. Krancevičiui už maldas ir dažną ligonio lankymą.

Nuoširdų ačiū tariu gerb. Lietuvos atstovui p. Kajeckui, dr. ir poniai Bačkiams, gen. konsului p. V. Stašinskui, padėjusiam vainiką Lietuvos užsienio tarnybos vardu ir tarusiam atsisveikinimo žodį prie karsto.

Negalėdama kiekvienam atskirai pareikšti padėkos, dėkoju čia visiems: lankiusiems velionį ligos metu, dalyvavusiems šermenyse Šv. Mišiose, laidotuvėse, už gėles ir vainikus ir aplamai visiems vienu ar kitu būdu pagerbusiems velionį ir paguodusiems mane to skausmo metu.

Liūdinti

Ona Žilinskaitė - Dailidienė

FILATELISTAI

Siunčiami Lietuvos pašto ženklai Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, Box 127, Toronto 19, Ont.

EXPRESS

MAISTO SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Geriausi Amerikos maisto gaminiai
GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

Garantuotai žemiausios kainos

40 sv. kvietinių miltų	$22.80
20 sv. cukraus	$17.70
20 sv. ryžių	$17.70
20 sv. taukų	$25.80
Type 417	$34.75
10 sv. cukraus, 10 sv. kviet. miltų 10 sv. ryžių, 10 sv. taukų Type 411	$36.75

1¼ sv. deg. kavos, 1¼ sv. kakavos, 1¼ sv. šveic. šokolado, 2½ sv. kep. alyvos 2½ sv. cukraus, 2½ sv. ryžių, 1¼ sv. sūrio, 2½ sv. rūk. bekono, 2½sv. rūk. kumpio, 2½ sv. maišytų džiovintų vaisių.

Visos kainos JAV doleriais

Prašykite nemokamų katalogų, kuriuose rasite dar didesnį pasirinkimą standartinių siuntinių ir šimtus įvairių maisto gaminių.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St.
New York, N. Y. 10010, USA
Užsakymai apsaugoti užstatu banke

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame G. Barcevičienę ir jos šeimą, Lietuvoje mirus jos motinai.

— Šį ketvirtad., 8 v.r., laikomos U. Grinskienės užprašytos Mišios už a.a. Joną Grinskį; šį sekmad., 10 v.r., — V. Drangininės užprašytos Mišios už a.a. Anelę Vaičiuvienę.

— Mišios sekmadieniais laikomos šiomis valandomis: 8, 9, 10, 11.15(!) ir 11.30 (par. salėje).

— Spalio mėn. rožinis kalbamas: sekmad. — po 9 v. Mišių; šiokiadienių rytais po 8 val. Mišių. Kurie negali atvykti į bažnyčią, kviečiami rožinį kalbėti namie, jei įmanoma — visa šeima.

— Par. choro repeticija — šį ketvirtad., 7.30 v.v., muzikos studijoje. Bus labai svarbus pasitarimas. Visi choristai prašomi būtinai dalyvauti.

— Par. jaunimo choro repeticija — šį penktad., 6.30 v.v., muzikos studijoje.

— Par. biblioteka veikia kas sekmad. po 10 ir 11.15 v. Mišių.

— Katechetinės pamokos prasideda šį sekmadienį. Jas privalo lankyti visi vaikučiai, kurie mokosi nekatalikų — viešosiose pr. mokyklose. Labai prašome tėvų bendradarbiavimo. Pamokas dėstys Nek. Pr. M. seserys Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. (tel. LE 4-5773), šia tvarka: sekmad. po 10 v. Mišių — pirmai Komunijai besiruošiantiems vaikučiams ir mokiniams iki 4 skyriaus imtinai; antrad., 4.30 v. p.p. — 5 ir 6 sk. mokiniams; ketvirtad., 4.30 v. p. p. — 7 ir 8 sk. mokiniams.

— Jaunimo sekmad. šokiai — šį sekmad., 7.30 v.v. muzikos studijoje.

— Prisik. par. Katalikų Vyrų Dr-jos susirinkimas — šį sekmadienį po Sumos muzikos studijoje. Įdomi J. Matulionio paskaita.

— Šį sekmadienį po Sumos par. salėje šaukiamas šeštad. mokyklos tėvų susirinkimas. Labai raginame bent vieną tėvų iš kiekvienos šeimos dalyvauti.

— T. Paulius, T. Ambrozijus ir Br. Hortulanas yra išvykę į JAV atlikti metinių rekolekcijų. Jie Torontan grįš apie spalio 20 d. Sušlubavus sveikatai "Darbininko" redakcijos kolektyve, laikraščio redagavime talkinti šią savaitę neribotam laikui iš Toronto į Brooklyną išvyksta T. Kornelijus. Jo vietoje Prisikėlimo par. pastoracijoje talkinti laikinai pasilieka T. Rafelis.

— Kt. savaitę bus lankomos šeimos šiose gatvėse: Havelock ir Gladstone.

— Kitas sekmad., spalio 24 d., skiriamas paminėjimui ir maldai už persekiojamus dėl tikėjimo. Pamokslą sakys D.G. Tėv. provincijolas. Po paskutinių Mišių — parapijos kampinio akmens pašventinimo iškilmės.

— Pakrikštytas Chester ir Reginos Steven sūnus Robertas Mykolas; Raymond ir Žibutės Lalonde dukrelė Kristina Ona; Povilo ir Veros Dunderų sūnus Andrius Tomas.

Seselių bazaras šiemet įvyks lapkričio mėn. 13 d. Prisikėlimo par. salėje. Kviečiame visus prisidėti aukomis ir fantais, kad jis būtų kuo sėkmingiausias.

Kepimo kursai. — KLK Moterų Prisikėlimo par. skyrius organizuoja virimo-kepimo kursus visoms lietuvių kolonijos moterims. Kursų pradžia — spalio 26 d., antradienį, 7.30 v.v. parapijos kavinėje. Visos maloniai kviečiamos. — — **Valdyba**

Profesiniai kursai. Federalinė darbo įstaiga su provincine švietimo ministerija rūpinasi specialistų paruošimu. Jų rengiami kursai yra nemokami ir trunka 4 — 16 mėn. Yra dvi pagrindinės specialybių sritys: verslo įstaigų ir technikinių amatų. Mokoma: mašinraščio, sąskaitybos, mašinų naudojimo, buhalterijos, stenografijos, raštininkystės ir kitų profesijų. Studijuojantiems duodama pašalpa $5 — $9 dienai. Adult Training Centre yra Keele g-vėje priešais pašto įstaigą arti Dundas St. W. Vertėtų kursais susidomėti, nes juos baigus lengviau ne tik darbą gauti, bet ir geresnį atlyginimą. Platesnių informaciju teikia National Employment Office.

Džiugu pastebėti, kad kursu dėstytojų tarpe yra mūsų tautietė E. M. Krygerienė. Ji dėsto buhalteriją, mašinrašti ir įvadą į verslo kursą. Savo tautiečiams ji mielai pataria ir padeda. Kursų lankytoju vra daug ir įvairių tautybiu. Kol kas labai mažas nuošimtis mūsiškių jais naudojasi. Reikėtu teikiamomis valdžios lengvatomis pasinaudoti. St. D.

NOMUOSE REIKALINGAS

ASMUO, mokąs angliškai ir galįs atsakyti į pasiteiravimus telefonu. Gali būti vedusių pora. Yra gyvenamasis kambarys ir bendra virtuvė. Dėl sąlygų teirautis LE2-1069.

236 SLA KUOPA TORONTE RENGIA
TRADICINĮ - METINĮ BALIŲ

SPALIO 16 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, 7.30 VALANDĄ VAKARO

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE

Programoje:

Klevelando studenčių muzikos ir dainos grupė.

Šokiams gros geras orkestras, veiks bufetas ir baras.

Įėjimo dovana ir kiti įvairumai.
Bilietų kaina — $1.50, moksleiviams $1.

Visus maloniai kviečia atsilankyti

236 SLA kuopa

Lietuvių atstovų suvažiavimas

Spalio 10-11 dienomis Toronte įvyko Kanados Lietuvių Bendruomenės naujai išrinktosios tarybos suvažiavimas. Jis buvo suderintas su jaunimo kongresu — jo programa taip sutvarkyta, kad tarybos nariai galėtų dalyvauti kongreso parengimuose. Pirmieji posėdžiai prasidėjo sekmadienio rytą apie 9.30 val. Šv. Jono Kr. par. salėje. Juos pradėjo valdybos pirm. dr. P. Lukoševičius. Invokaciją sukalbėjo kun. P. Ažubalis. Į prezidiumą išrinkti: pirmininkais — P. Augaitis, dr. J. Yčas, Pr. Rudinskas; į sekretorius — p. Skripkutė ir St. Bakšys iš Hamiltono. Sudarytos komisijos: mandatų — dr. S. Čepas, A. Lukoševičiūtė, S. Masionis; rezoliucijų — G. Beresnevičius, J. Kardelis, J. Matulionis; nominacijų — Aug. Kuolas, dr. Šemogas ir dr. M. Ramūnienė.

Žymieji svečiai

Šiame tarybos suvažiavime, bent jo pradžioje, dalyvavo žymūs lietuvių veikėjai iš JAV ir Kanados. Pirmieji pasveikino — Toronto apyl. pirm. Aug. Kuolas ir gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas; Pasaulio Liet. Bendruomenės valdybos vardu sveikinimo žodį tarė vykd. vicepirm. St. Barzdukas. VLIKo pirm. ir Pavergtų Europos T-tų Seimo prm. V. Sidzikauskas, atvykęs į Kanados lietuvių jaunimo kongresą, atėjo ir tarybos suvažiaviman, kurį pasveikino nuoširdžiu žodžiu. JAV Liet. Bendruomenės centro valdybos pirm. J. Jasaitis taip pat linkėjo Kanados lietuviams sėkmingos veiklos. Sveikinimus raštu atsiuntė: Calgary, Edmontono, Fort William apylinkės valdybos ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga.

Atlikę suvažiavimo parengiamuosius darbus, tarybos nariai atidėjo posėdžius pirmadieniui, kad galėtų dalyvauti jaunimo programoje.

Pirmadienio posėdžiai

Kanados Padėkos dieną taryba pradėjo savo posėdžius gana anksti, kad galėtų užbaigti juos dar tą pačią dieną. Susirinkusieji išklausė šių pranešimų: krašto valdybos pirmininko dr. P. Lukoševičius, Šalpos Fondo, ižd. Pr. Rudinsko, Kultūros Fondo, Politinio Komiteto, Kanados Lietuvių Fondo, Baltų Federacijos, garbės teismo, kontrolės komisijos, ir apylinkių atstovų. Iš apylinkių pranešimus padarė: — Delhi — P. Augaitis, Londono — E. Daniliūnas, Montrealio — J. Adomaitis, Otavos — p. Ramūnienė, Rodney — atsiuntė raštu, St. Catharines — J. Alonderis, Sudbury — Venskevičius, Fort William — raštu. Apie lietuvius tolimuose Kanados vakaruose pranešimą padarė ten lankęsis kun. Pr. Gaida.

Dar neišdiskutavus pranešimų buvo pereita prie valdybos ir kitų organų rinkimų. Gana sklandžiai praėjo valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, kuriuos prieš tai buvo paruošusi nominacijų komisija. Valdybon išrinkti: A. Rinkūnas, Stp. Kairys, L. Tamošauskas, Silv. Čepas, E. Miliauskas, O. Indrelienė, G. Rinkūnaitė, evang. kun. Alg. Žilinskas, J. R. Simanavičius; kandidatai — S. Masionis, G. Balčiūnas. Visi iš Toronto. Kontrolės komisijon: P. Augaitis iš Delhi, E. Daniliūnas iš Londono, S. Baršauskas iš Montrealio; kandidatas — J. Alonderis iš St. Catharines. Kiek ilgiau užtruko garbės teismo sudarymas, nes nebuvo pakankamai paruoštas. Po diskusijų garbės teisman buvo išrinkti: E. Sudikas, P. Breichmanas, J. Svilas, J. Kšivickas ir A. Liūdžius; kandidatais liko: P. Januška iš Windsoro ir J. Gustainis iš Toronto.

Iš mandatų komisijos pranešimo paaiškėjo, kad tarybos suvažiavime dalyvavo 41 asmuo: 28 rinkti tarybos nariai, 5 valdybos nariai, 1 — kontrolės komisijos atstovas, 7 apylinkių atstovai. Pagal taisykles, turėjo dalyvauti 58 pareigūnai, bet kiti, matyt, buvo sukliudyti.

Taryba posėdžiavo ištisą dieną iki vėlyvo vakaro. Pertrauka buvo padaryta tiktai pietum, kuriuos iėkėlė Šv. Jono Kr. par. klebonas kun. P. Ažubalis, o juos paruošė Toronto apylinkės Bendruomenės narės ir parapijos katalikės moterys.

Tarybos nariai išsikirstė aptarę daugelį Kanados lietuvių rūpesčių ir juos tvarkyti palikę naujai krašto valdybai. **K.**

St. Paketuras iš Rodney, Ont., lankėsi "TŽ" redakcijoje. Anksčiau jis gyveno Toronte ir uoliai darbavosi steigiant "T. Žiburius". Jis ir dabar kiek galėdamas sielojasi laikraščio gerove ir jį pastoviai remia. Lankydamasis redakcijoje domėjosi dabartine savaitraščio būkle ir vykstančiu persitvarkymu.

"TŽ" aukotojai. $10 Ignas Slabšinskas; po $5: J. Simonavičius, Z. Saurazas, J. Kartis; po $2: V. Mockus, V. Stanislovaitis; po $1: V. Petkevičius, A. Vaškelis, S. Dūda, K. Klinauskas. "Atlantic" restorano savininkai p. Valatkos sumokėjo metinę prenumeratą už nuo gaisro nukentėjusį tautietį. Visiems — nuoširdi padėka.

High Park — Indian Rd. rajone išnuomojamas kambarys. Skambinti tel. RO 6-7915 vakarais.

JAVA RESTORANUI reikalingos patarnautojos. Savininkai J. U. Bleizgiai, tel. LE 2-0256.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telef. WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-0537.

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartiniėm ar automatinėm mašinom.
572 BLOOR ST. W. (prie Bathurst)
TEL. LE 2-3656

A † A

ONAI ŠPOKIENEI mirus Lietuvoje, liūdinčią dukrą GENOVAITĘ BARCEVIČIENĘ ir anūkę VIOLETĄ giliai užjaučiame —

P. O. B. Dabkai ir J. Vaitkus

A † A

PETRONELEI BALTRUKONIENEI mirus, jos dukrai JANINAI ir žentui STASIUI BUBULIAMS reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Ella ir Stasys Kuzmickai

SVARBUS PRANEŠIMAS

Staiga mirus Bernard Kays, gyv. Gormley, Ont., jo draugai ir klientai yra prašomi skubiai atsiimti savo medaus užsakymus, kurie buvo priimti šiam sezonui arba kaip galint greičiau susisiekti paštu su liūdinčia našle Mrs. Olga Kays, Gormley, Ont.

VYNUOGĖS TIESIAI IŠ KALIFORNIJOS,

Zinfandel, Muscat, Alicante ir Carrignane,

gausite tiesiog urmo kainomis iš

PIETRO CULOTTA

1800 Davenport Rd. (prie Caledonia g-vės). Tel. RO 6-8137

Taip pat čia gausite vynuogių sunką, vynui daryti visas priemones, kaip statines, bonkas ir kt.

MONTREAL, QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

3426 Parthenais St. Montreal 24, Que.

— Spalio 4 d. Notre Dame ligoninėje sėkmingai padaryta galvos operacija p. Rašytinienei. Tikimasi, kad greit pasveiks ir sugrįš į namus.

— Spalio 9 d. Moterystės sakramentą priėmė Rocco Martella iš St. Elizabeth par. su Veronika Morkūnaite iš Šv. Kazimiero par. Šv. Mišias laikė ir jungtuvių apeigas atliko klebonas kun. dr. F. Jucevičius.

— Spalio 9 d. Jeanne D'Arc ligoninėje mirė Vladas Matulaitis - Mathews; prieš tris dienas jį buvo ištikęs stiprus širdies smūgis. Palaidotas spalio 13 d. iš Šv. Kazimiero bažnyčios Cote des Neiges kapinėse.

— Spalio 10 d. neišgydomų ligonių ligoninėje mirė Kazimieras Varnaitis, sulaukęs gilios senatvės. Palaidotas spalio 13 d. iš mūsų bažnyčios Cote des Neiges kapinėse.

— Spalio 10 d. pakrikštyta Daunoraičių dukrelė vardu Kristina. Krikšto tėvu buvo Jonas Vasiliauskas, kr. motina — Natalija Vasiliauskienė.

— Spalio 3 d. vakare klebonijoje įvyko ateitininkų studentų susirinkimas. Graži pradžia, nes susirinko 20 studentų. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius pasižadėjo glaudžiau bendradarbiauti su studentais.

— Spalio 2 d. vakare jaunimo klubas ruošia šokių vakarą par. salėje. Sekančios dienos vakare — vakarienė N. Pr. seselėms paremti.

— Parapijai aukojo: $100 M.; $ 20 Mikėnai; po $14: Navikėnienė, Žvingelis; po $10: J. Milienė, Lenkaitis, Kalinauskų šeima; Krikščiūnas; $5 Blauzdžiūnai. Nuoširdi padėka aukotojams.

— Kiekvienos savaitės trečiadienio vakarą 8 val. par. salėje repeticijos: bendro giedojimo ir ruošimosi lietuviškoms Mišioms, kurios bus pradedamos už mėnesio.

— Parapijos lankymas: spalio 15 d. — 42 Ave. Rosemont, Cadilac; 18 d. — Turenne, Guerin Lajoie, Locordaire, 40, 39, 38 Ave. Rsmt.; 19 d. Montsabre, 36, 35 Ave. Rsmt.; 20 d. — 29, 28, 27 Ave. Rsmt.; 21 d. — St. Michel, 25, 24 Ave., Rsmt.

— Jei kas galite, maloniai prašome paaukoti ženklelius - kuponus: Gold Star, Pinky ir kitokius iki šio mėnesio pabaigos. Smarkiai ruošiamasi bazarui, todėl dar kartą primename ir prašome grąžinti loterijos knygutes.

— Artinasi Keturiasdešimt valandų atlaidai — spalio 29, 30 ir 31 d.

— Spalio 16 d. metinės Martyno Stasiškio; Šv. Mišios su Libera — 8 val. ryto.

— Bažnyčiai aukojo: Jz. Kelminskas — $25; Br. Krivinskas — $20; V. Noreika — $20; St. Remeikis — $10.

— Spalio 10 d. po Sumos įvyko Šv. Onos dr-jos susirinkimas; narės galėjo užsimokėti nario mokestį ir pasiruošti lapkričio 7 d. ruošiamiems draugystės pusryčiams par. salėje. **J. G.**

Pirmąjį šio sezono balių - koncertą ruošia "Baltijos" stovyklavietės komitetas. Programą išpildys žinomieji Čikagos lietuvių solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baranauskas. D. Stankaitytė daugeliui girdėta iš spaudos kaip jauna didelė vokalinė pajėga ir Montrealyje pasirodys pirmą kartą. St. Baranauskas montrealiečiams jau pažįstamas iš seniau. Neabejotinai kiekvienas džiaugsis galėdamas jį dar kartą išgirsti. Balius rengiamas "Baltijos" stovyklavietės labui ir solistai maloniai sutiko atvykti be honoraro, tik už kelionės išlaidas. Šokiams pirmą kartą gros Montrealio skautų kapela, kuri taip gražiai yra pasirodžiusi skautoramos metu. Aktyvus jaunimo dalyvavimas užtikrina linksmą balių ir senimui. Veiks gausus bufetas, įdomi loterija ir kitos įvairybės.

Pr. R.

Į Kanados lietuvių jaunimo kongresą iš Montrealio buvo suorganizuota ekskursija autobusu. Joje dalyvavo apie 40 asmenų — tautinių šokių grupė ir kt. Be to, automobiliais buvo nuvažiavę apie 20 jaunuolių. Taigi, iš Montrealio kongrese dalyvavo nemažas būrys ir gražiai pasirodė programoje. Su jaunimu važiavo ir nemažai senimo.

KLB tarybos suvažiavime iš Montrealio dalyvavo: dr. P. Lukoševičius su ponia, red. J. Kardelis, Pr. Rudinskas (jam teko pirmininkauti), inž. Iz. Mališka, dr. V. Pavilanis, dr. Šemogas, dr. H. Nagys, Aušra Lukoševičiūtė, J. Adomaitis ir kt. Kanados lietuviai dėkingi buvusiai krašto valdybai, kuriai vadovavo dr. P. Lukoševičius, už uolų darbą per ištisus 6 metus. Ateinantiems trejiems metams valdžią jie perdavė torontiečiams.

Kun. J. Venckus, SJ, iš Urugvajaus persikėlė į Montrealį, kur darbuosis Aušros Vartų parapijoje. P. Amerikoje jis išgyveno 12 metų dirbdamas jėzuitų kolegijoj ir universiteto laboratorijoj. Taip pat jis aktyviai reiškėsi lietuvių veikloj ir vietinių gyventojų sielovadoj. Per tą laiką jis parašė daug mokslinių straipsnių ispanų kalba ir atspausdino vietiniuose žurnaluose. Netrūko jo straipsnių ir lietuvių kalboje. Pakeliui į Montrealį kun. J. Venckus, SJ, buvo sustojęs Toronte ir aplankė savo bičiulius. Linkime jam sėkmingos darbuotės Kanadoje.

T. St. Kulbis, S.J., jaunimo kongreso proga lankėsi Toronte ir, kaip skautų kapelionas, sekė kongreso darbus.

"Litas" rugpjūčio mėnesį užbaigė su $1,482,227 (liepos mėn. $1,474,321) balansu. Taigi, labai nedaug tetrūko iki pusantro milijono dolerių. Narių 1088, skolininkų 260, ein. sąskaitų 435. Aktyvą sudarė: indėliai (šėrai) $875,213, ein. sąskaitos $554,142, garantijų fondas $17,235, šių metų pelnas $31,890. Pasyve: kasa banke $85,956, paskolos $1,312,-648, trumpalaikės investacijos centrinėje kasoje $63,075. "Litas" ir š.m. auga žymiai sparčiau, kaip buvo planuota; pvz. iki metų galo numatyta pasiekti $1,400,-000, o tikrumoje jau dabar pasiekta netoli pusantro milijono dolerių.

Visoms nekilnojamo turto paskolų bendrovėms pakėlus palūkanas virš 7%, labai pagyvėjo tos rūšies paskolų paklausa "Lite", kuris tebeskaito tik 6½%. Nariai kviečiami planuojamas paskolas užsisakyti iš anksto, kadangi visų pareiškimų "Litas" greičiausiai negalės patenkinti. "Litas" duoda rezidenciniams namams paskolas iki 75%, atsižvelgiant į jų senumą, bet ne daugiau $20,-000. Komercinėms nuosavybėms nekiln. turto paskolos duodamos iki 60% iš 7% ir jų dydis sprendžiamas kiekvienu atskiru atveju. "Litas" labai palankiai žiūri į asmenines paskolas, už kurias skaito 7.6% ir jas duoda su įvairiausių rūšių garantijomis.

Kanados užs. reikalų ministeris Paul Martin buvo išrinktas Š. Atlanto Sąjungos tarybos pirmininku. Jis tas pareigas perėmė iš Belgijos užs. reik. ministerio Paul-Henri Spaak. P. Martin užsienio diplomatų tarpe yra labai augštai vertinamas.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 Rosemont Blvd.

Tel: 722-2472

Res: 722-4735

GAISRAS — AUTOMOBILIAI

ATSAKOMYBĖ — GYVYBĖ

Tikslus ir greitas patarnavimas

DISTRICT ESTATE BROKERS INC.
Montreal Real Estate Board nariai
3907 Rosemont Blvd.
TEL. 722-2472
NAMAI, ŽEMĖ, PASKOLOS
A. GRAŽYS 739-9328
P. JASUTIS — LA 2-7879
10 METŲ PATIRTIS

"LITAS" **Adresas: 1465 De Seve Street**
Montreal 20, Que., tel. 766-5827

4.5% už indėlius
4.0% už ein. s-tas
Mėnesinis palūkanų skaičiavimas.
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000.
7.6% už asmen. paskolas
6.5% už nekiln. turto pask.
Visos paskolos atviros.
Pigus paskolų draudimas iki $10,000.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 v., išskiriant pirmadienius ir šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-2472: diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.